

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„Když barvičky čarují, barevný rok malují“

školní rok 2026/2027

Mateřská škola Podbořany, Bratři Čapků 795, okres Louny

Obsah

1. Identifikační údaje o mateřské škole.....	4
2. Charakteristika školy.....	5
3. Pedagogický tým školy.....	8
4. Podmínky předškolního vzdělávání.....	11
4.1. Psychosociální podmínky	11
4.1.1. Klima školy	11
4.1.2. Individuální přístup	11
4.1.3. Sociální zázemí a vztahy ve třídě	11
4.1.4. Soukromí.....	11
4.1.5. Respekt ke svobodě.....	11
4.1.6. Tvorba pravidel	12
4.2. Spolupráce se zákonnými zástupci	12
4.2.1. Zapojení zákonných zástupců do života školy.....	12
4.2.2. Adaptace dítěte ve spolupráci s rodinou	13
4.2.3. Předávání informací o pokrocích dítěte	13
4.2.4. Podpora přechodu z MŠ do ZŠ.....	13
4.3. Organizace vzdělávání.....	14
4.3.1. Bezpečnost a ochrana zdraví	14
4.3.2. Denní režim a flexibilita.....	15
4.3.3. Hra a spontánní činnosti	15
4.3.4. Vzdělávací činnosti uvnitř a venku	16
4.3.5. Odpočinek.....	16
4.3.6. Podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	17
4.3.7. Jazyková podpora dětí s odlišným mateřským jazykem	17
4.3.8. Překryvy pedagogické činnosti.....	18
4.3.9. Spojování tříd.....	18
4.4. Životaspráva.....	18
4.4.1. Vyváženost v režimu dne	18
4.4.2. Pohybové aktivity	19
4.4.3. Samostatnost a stolování	19
4.4.4. Pitný režim	20
4.4.5. Pestrá, vyvážená strava	20
4.5. Věcné podmínky	20
4.5.1. Vnitřní prostředí a zahrada	20
4.5.2. Hračky, pomůcky a didaktické materiály	21
5. Koncepce a vize vzdělávacího programu	23
5.1. Vize, cíle a filozofie školy	23
5.1.1. Vize vzdělávacího programu.....	23
5.1.2. Cíle vzdělávacího programu.....	23
5.1.3. Vize školky, její filozofie	24
5.2. Vzdělávací strategie v mateřské škole.....	26
5.3. Klíčové kompetence	27
5.4. Čtenářská a matematická gramotnost	35
5.4.1. Čtenářská gramotnost.....	35
5.4.2. Matematická gramotnost	35
5.4.3. Interdisciplinární propojení (kombinace obou oblastí).....	35
5.5. Pedagogické diagnostikování	37
5.6. Způsob zajištění individualizace ve vzdělávání dětí na základě jejich potřeb vzdělávání a zájmů.....	38
6. Obsah vzdělávání	39
6.1. Charakteristika vzdělávacího obsahu	39
6.2. Uspořádání vzdělávacího obsahu	40
6.2.1. Barvy ve světě kolem mě	42
6.2.2. Barevný svět kolem mě a jeho objevování	44
6.3. Další plány a projekty.....	46
6.3.1. Školní akce.....	46

6.3.2. Společné akce s rodiči	46
6.3.3. Projekty	47
6.4. EVVO.....	50
6.5. Minimálně preventivní program	52
6.5.1. Základní charakteristika MPP	52
6.5.2. Bezpečí dítěte a ochrana zdraví	52
6.5.3. Osobní bezpečí a ochrana vlastních hranic	52
6.5.4. Prevence nežádoucího chování a podpora vztahů	53
6.5.5. Sociální a emoční rozvoj	53
6.5.6. Zdravý životní styl	53
6.5.7. Bezpečné chování v přírodě a okolním prostředí	54
6.5.8. Způsob realizace prevence	54
6.5.9. Role pedagoga	54
6.5.10. Spolupráce s rodinou	55
6.5.11. Vyhodnocení preventivního působení	55
6.6. Logopedická prevence a podpora komunikačních dovedností	55
7. Autoevaluace mateřské školy	57
7.1. Charakteristika autoevaluace	57
7.2. Proces autoevaluace	57
7.3. Oblasti autoevaluace	58
7.4. Sebereflexe pedagogických pracovníků	60
7.5. Vyhodnocování a využití výsledků autoevaluace	61

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název dokumentu	Školní vzdělávací program
Motivační název	Když barvičky čarují, barevný rok malují
Název školy	Mateřská škola Podbořany, Bratří Čapků 795, okres Louny
Motivační název školy	MŠ Pastelka
Adresa školy	Bratří Čapků 795, Podbořany 441 01, okres Louny
Ředitelka školy	Mgr. Lenka Kocíková
Osoby zodpovědné za tvorbu ŠVP	Mgr. Lenka Kocíková, Pavla Köröšiová, Bc. Cecílie Wolfová, Eliška Hubalíková
Kontaktní telefon	775 508 040
ID datové schránky	28nibbn
Webové stránky	www.mspodborany.cz
E-mail	mspastelka@ibg-net.cz
Zřizovatel	MěÚ Podbořany, Mírová 615, 441 01 Podbořany
E-mail	podatelna@podborany.net
Webové stránky	www.podborany.net
Datum projednání na pedagogické radě	2.9.2026
Číslo jednací	Čj.ŘMŠ: 231/2026
Platnost	od 1. 9. 2026
Účinnost	1. 9. 2026 – 31. 8. 2027
Podpis ředitelky	

„Já jsem malý človíček, jdu do světa barviček. Až barvičky budu znát, musím všechno prozkoumat“.

2. Charakteristika školy

Základní charakteristika

Mateřská škola Podbořany, Bratří Čapků 795, okres Louny je příspěvkovou organizací zřizovanou Městem Podbořany. Škola poskytuje celodenní předškolní vzdělávání dětem zpravidla od 2 do 6 let, případně dětem s odkladem povinné školní docházky.

Mateřská škola je pětiletá. Jednotlivé třídy nesou názvy Včeličky, Motýlci, Kuřátka, Žabičky a Berušky. Věkové složení tříd je převážně uspořádáno s ohledem na věk dětí, jejich potřeby a možnosti školy.

Rejstříková kapacita školy: 138 dětí.

Lokalita školy

Mateřská škola se nachází v klidné části města Podbořany, v bezprostřední blízkosti Sídliště Míru a zároveň v dobré docházkové vzdálenosti od centra města. Poloha školy spojuje výhody klidného prostředí s velmi dobrou dostupností městské infrastruktury.

V okolí školy se nacházejí další vzdělávací, kulturní, sportovní a veřejné instituce, které škola využívá při vzdělávání dětí a se kterými průběžně spolupracuje. Dostupnost centra města umožňuje dětem přirozeně poznávat své město, jeho služby, významná místa a život místní komunity.

Výraznou předností školy je rozlehlá školní zahrada se vzrostlými stromy, která vytváří příjemné přírodní prostředí a poskytuje dostatek stinných míst i v teplejších měsících. Zahrada je důležitou součástí každodenního vzdělávání a nabízí prostor pro pohyb, spontánní hru, pozorování přírody, experimentování a další venkovní činnosti.

Poloha mateřské školy tak umožňuje vhodně propojovat život ve městě s každodenním kontaktem s přírodou.

Exteriér budovy

Mateřská škola byla otevřena v roce 1977. V roce 2009 prošla rozsáhlou rekonstrukcí budovy a vnitřních prostor. V roce 2014 byla uvedena do provozu nová přístavba se dvěma dalšími třídami.

V současnosti tvoří areál školy dvě vzájemně propojené dvoupodlažní budovy. V původní části jsou umístěny tři třídy, v přístavbě další dvě třídy.

Budova je zateplena, má plastová okna a dveře a vlastní plynovou automatizovanou kotelnu. Hlavní budova je vybavena plošinou umožňující bezbariérový přístup osobám s omezenou schopností pohybu.

Součástí areálu je prostorná školní zahrada vybavená herními a pohybovými prvky odpovídajícími věku dětí. Děti mohou využívat pískoviště, houpačky, pružinová houpadla, lanové a herní prvky, mlhoviště, kreslicí tabule, venkovní posezení a další vybavení určené ke spontánnímu pohybu a hře.

Část zahrady je uzpůsobena také potřebám nejmladších dětí. Velkou hodnotou zahrady jsou vzrostlé stromy poskytující přirozený stín a možnost každodenního kontaktu s přírodou.

Škola zahradu postupně rozvíjí také jako venkovní vzdělávací prostředí, ve kterém mohou děti pozorovat přírodní procesy, pečovat o rostliny, experimentovat a získávat zkušenosti vlastní činností.

Interiér školy

Vnitřní prostory školy jsou dostatečně prostorné a jsou přizpůsobeny věku, potřebám a počtu dětí.

Každá třída má vlastní zázemí tvořené herními a vzdělávacími prostory, šatnou, hygienickým zařízením a prostory určenými k odpočinku dětí. Prostředí tříd je uspořádáno tak, aby podporovalo samostatnost dětí, jejich spontánní hru, pohyb, tvořivost i společné a individuální vzdělávací činnosti.

Hračky, didaktické pomůcky, knihy a výtvarné a pracovní materiály jsou dětem převážně volně dostupné. Nábytek a vybavení tříd odpovídají věku dětí a umožňují variabilní uspořádání prostoru podle aktuálních potřeb a probíhajících činností.

Prostory školy jsou průběžně doplňovány moderními didaktickými a digitálními pomůckami. Některé třídy disponují interaktivními nebo multifunkčními tabulemi, škola využívá také notebooky a tablety. Digitální technologie jsou zařazovány přiměřeně věku dětí a jako jeden z prostředků podporujících jejich poznávání a učení.

Pro komunikaci s rodiči škola využívá aplikaci Naše MŠ, pedagogická dokumentace je vedena také elektronickou formou převážně v aplikaci SprávaMŠ.

Součástí mateřské školy je vlastní školní kuchyně a další provozní zázemí – školní jídelna, skladovací prostory, prádelna, sušárna, sborovna, kancelář ředitelky a zázemí pro zaměstnance.

Dětské práce jsou přirozenou součástí prostředí školy a jsou umístěny tak, aby byly dostupné dětem a současně vytvářely možnost sdílet výsledky jejich činností s rodiči.

Charakteristika tříd

Mateřská škola má pět tříd. Třídy jsou věkově uspořádány tak, aby bylo možné přihlížet k vývojovým potřebám dětí a vytvářet vhodné podmínky pro jejich postupný rozvoj.

Včeličky

Třída je určena především nejmladším dětem, zpravidla ve věku 2–3 let. Důraz je kladen zejména na bezpečnou a citlivou adaptaci dítěte na prostředí mateřské školy, vytváření pocitu jistoty a důvěry a respektování individuálního tempa každého dítěte.

Prostředí i organizace vzdělávání odpovídají potřebám nejmladších dětí a poskytují dostatek prostoru pro volnou hru, pohyb, odpočinek a postupné získávání sebeobslužných a sociálních dovedností.

Motýlci

Třída je určena převážně dětem ve věku 3–4 let. Navazuje na adaptační období a podporuje postupné osamostatňování dítěte, rozvoj sebeobsluhy, komunikace, sociálních vztahů a schopnosti zapojovat se do společných činností.

Velký prostor je věnován hře, pohybu, říkadlům, písničkám, tvořivým činnostem a přirozenému poznávání okolního světa.

Kuřátka

Třidu navštěvují převážně děti mladšího předškolního věku. Prostředí třídy podporuje samostatnou volbu činnosti, spontánní hru, tvořivost a aktivní objevování.

Děti jsou vedeny k vytváření pravidel společného soužití, k rozvoji komunikace, spolupráce, samostatnosti a k získávání nových zkušeností prostřednictvím hry, prožitku a vlastní aktivity.

Žabičky

Ve třídě Žabiček jsou děti vedeny k větší samostatnosti, odpovědnosti za vlastní jednání a k aktivnímu zapojování do vzdělávacích činností.

Podporujeme zejména rozvoj řeči a komunikace, sociálních dovedností, myšlení, tvořivosti a pohybových schopností. Vzdělávací nabídka reaguje na individuální možnosti, zájmy a potřeby jednotlivých dětí.

Berušky

Třída je určena převážně dětem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a dětem s odkladem školní docházky.

Vzdělávání směřuje k všestrannému rozvoji dítěte a k vytváření předpokladů pro jeho úspěšný přechod do základní školy. Důraz je kladen na samostatnost, komunikaci, spolupráci, schopnost řešit běžné situace, dokončit započatou činnost, vyjádřit vlastní názor a respektovat druhé.

U dětí podporujeme pozitivní vztah k učení a poznávání, zdravé sebevědomí a schopnost reálně posuzovat vlastní možnosti. Dětem, které potřebují zvýšenou podporu, je poskytována individuální péče ve spolupráci s rodinou a podle potřeby také se školskými poradenskými zařízeními.

Specifika a přednosti naší mateřské školy

Za významné přednosti školy považujeme zejména: klidnou polohu v blízkosti centra města, velmi dobrou dostupnost školy, rozlehlou zahradu se vzrostlou zelení a přirozeným stínem, dostatečně velké a členité vnitřní prostory, stálé prostory na odpočinek dětí, podmínky pro vzdělávání dětí již od dvou let, postupnou návaznost jednotlivých věkových tříd, podporu samostatnosti a možnosti volby dítěte, využívání hry, prožitku, pohybu a praktické zkušenosti jako přirozených způsobů učení, modernizaci materiálního a digitálního vybavení, vlastní školní kuchyni, úzkou spolupráci s rodiči a institucemi ve městě, možnost využívat při vzdělávání kulturní, sportovní a přírodní prostředí Podbořan.

Naším cílem je vytvářet mateřskou školu jako bezpečné, podnětné a přátelské místo, ve kterém se dítě může rozvíjet podle svých individuálních možností, aktivně poznávat svět kolem sebe, získávat nové zkušenosti a prožívat radost z učení, hry a společných zážitků.

3. Pedagogický tým školy

Pedagogický tým mateřské školy vytváří bezpečné, podnětné, respektující a podporující prostředí, ve kterém se každé dítě může rozvíjet podle svých individuálních možností, potřeb a zájmů. Základem práce pedagogického týmu je společné sdílení hodnot, respektující komunikace, spolupráce a odpovědnost za kvalitu vzdělávání a celkové klima školy.

Pedagogové společně plánují, realizují, sledují a vyhodnocují vzdělávací proces v souladu se školním vzdělávacím programem a revidovaným RVP PV. Při své práci vycházejí z aktuálních potřeb dětí, pedagogické diagnostiky, zkušeností z každodenní praxe a ze společné reflexe vzdělávací práce.

Na každé třídě zpravidla pracují dvě učitelky, případně učitelka a ředitelka školy. Podle aktuálních potřeb dětí a personálních možností školy může ve třídě působit také asistent pedagoga. Organizace pedagogického týmu je nastavována tak, aby byla zajištěna kontinuita vzdělávání, bezpečnost dětí, dostatek prostoru pro individuální podporu a dobré podmínky pro spolupráci pedagogů. Počet a složení pedagogických pracovníků se může v průběhu školního roku měnit podle potřeb školy a dětí.

Role členů pedagogického týmu

Ředitelka školy

Ředitelka školy je součástí pedagogického týmu a zároveň vytváří podmínky pro jeho efektivní fungování. Společně s učitelkami a asistenty pedagoga se podílí na naplňování vize a hodnot školy, na rozvoji vzdělávací koncepce a na vytváření příznivého klimatu školy.

Podporuje spolupráci, otevřenou komunikaci a vzájemné sdílení zkušeností mezi zaměstnanci. Vytváří podmínky pro profesní rozvoj pedagogických pracovníků, podporuje jejich iniciativu a podněty a společně s nimi vyhodnocuje kvalitu vzdělávací práce.

Důležitou součástí její práce je také spolupráce se zákonnými zástupci, zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními a dalšími partnery školy. Usiluje o to, aby škola byla otevřeným, respektujícím a spolupracujícím prostředím, ve kterém se dobře cítí děti, jejich rodiny i zaměstnanci.

Učitelka mateřské školy

Učitelka působí především jako průvodce dítěte vzděláváním. Není pouze předavatelem znalostí, ale vytváří podmínky, ve kterých dítě může aktivně objevovat, experimentovat, rozhodovat se, řešit problémy a získávat zkušenosti vlastní činností.

Podporuje děti v samostatnosti, tvořivosti, odpovědnosti a pozitivním vztahu k učení. Respektuje jejich individuální tempo, potřeby, zájmy a možnosti a vytváří prostředí, ve kterém mají děti dostatek prostoru pro spontánní i řízené aktivity.

Součástí práce učitelky je průběžné pozorování a pedagogická diagnostika dětí. Získané poznatky využívá při plánování a individualizaci vzdělávací nabídky a při poskytování přiměřené podpory jednotlivým dětem. Učitelka průběžně reflektuje vlastní pedagogickou práci a spolupracuje s ostatními členy týmu při hledání vhodných postupů a řešení.

Asistentka pedagoga

Asistentka pedagoga je partnerem učitele a plnohodnotným členem pedagogického týmu. Podle svého pracovního zařazení a potřeb dětí se podílí na vytváření podmínek pro jejich zapojení do společných činností a na podpoře dětí, které tuto pomoc potřebují.

Spolupracuje s učitelkou při přípravě, realizaci a vyhodnocování vzdělávacích činností a při organizaci běžného provozu třídy. Podílí se na podpoře samostatnosti dětí a pomáhá vytvářet podmínky pro jejich bezpečné a aktivní zapojení do života třídy.

Stejně jako ostatní členové pedagogického týmu uplatňuje respektující přístup, citlivou komunikaci a svým jednáním poskytuje dětem vhodný vzor. Důležitá je vzájemná domluva a jasné rozdělení rolí mezi učitelkou a asistentkou pedagoga.

Spolupráce a komunikace pedagogického týmu

Pedagogický tým pracuje na principu vzájemné spolupráce, respektu a sdílené odpovědnosti. Členové týmu si předávají důležité informace o dětech, vzdělávacích činnostech, organizačních záležitostech a aktuálních potřebách třídy.

Pravidelně společně plánují a reflektují vzdělávací práci. Využívají k tomu pedagogické porady, společná setkání, každodenní komunikaci a další formy týmové spolupráce. Při řešení konkrétních situací hledají společná a srozumitelná řešení, která respektují potřeby dítěte a zároveň podporují jednotný přístup pedagogů.

Součástí spolupráce je také vzájemné sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe a podnětů ke zkvalitňování vzdělávání. Pedagogové se vzájemně podporují, poskytují si zpětnou vazbu a podle možností školy využívají také vzájemné hospitace nebo jiné formy profesního učení.

Jednotný a předvídatelný přístup pedagogů pomáhá dětem orientovat se v prostředí školy, podporuje jejich pocit bezpečí a vytváří podmínky pro jejich přirozený rozvoj.

Profesní rozvoj pedagogů

Kromě povinného vzdělání podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, vychází profesní rozvoj pedagogických pracovníků z aktuálních potřeb školy, potřeb dětí a zaměření školního vzdělávacího programu.

Pedagogové se průběžně vzdělávají, sledují nové poznatky v oblasti předškolního vzdělávání a získané zkušenosti přenášejí do každodenní pedagogické praxe. Při výběru vzdělávacích aktivit škola zohledňuje také individuální profesní potřeby jednotlivých pedagogů.

Vzdělávání a profesní rozvoj se zaměřují zejména na: podporu samostatnosti, sebeobsluhy a odpovědnosti dětí, praktické, prožitkové a situační učení, environmentální výchovu a péči o přírodní prostředí, pedagogickou diagnostiku a individualizaci vzdělávání, podporu dětí s různými vzdělávacími potřebami, vytváření podnětného a bezpečného vzdělávacího prostředí, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností dětí, podporu dětské iniciativy, tvořivosti a schopnosti rozhodovat se, využívání vhodných digitálních technologií ve vzdělávání, spolupráci a komunikaci se zákonnými zástupci, prevenci rizikového chování a podporu pozitivních vztahů mezi dětmi, rozvoj profesních a pedagogických kompetencí učitelů.

Získané poznatky pedagogové využívají při plánování vzdělávací nabídky a při každodenní práci s dětmi. Zkušenosti z absolvovaných vzdělávacích aktivit sdílejí s ostatními členy týmu a podle možností je společně využívají při zkvalitňování pedagogické práce školy.

Reflexe a společné učení

Pedagogický tým průběžně reflektuje svou práci a vyhodnocuje, zda nastavené postupy odpovídají potřebám dětí a cílům školy. Reflexe není chápána pouze jako hodnocení výsledků, ale především jako příležitost k hledání možností dalšího rozvoje.

Pedagogové společně sledují, co se daří, co je potřeba změnit nebo doplnit a jak lze vzdělávací nabídku lépe přizpůsobit konkrétním dětem. Při reflexi vycházejí z pozorování dětí, jejich reakcí a pokroků, z pedagogické diagnostiky, zpětné vazby rodičů i z vlastních zkušeností.

Škola podporuje kulturu otevřenosti, ve které je možné sdílet zkušenosti, nejistoty i podněty ke změně. Chyba nebo neúspěch je vnímán jako příležitost k učení a profesnímu růstu.

Cíl pedagogického týmu

Cílem pedagogického týmu je vytvářet prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, přijímaně a respektovaně a ve kterém mohou být aktivními účastníky svého vzdělávání.

Pedagogové podporují děti v samostatnosti, odpovědnosti a schopnosti rozhodovat se, vytvářejí prostor pro jejich vlastní iniciativu a umožňují jim získávat praktické zkušenosti prostřednictvím hry, objevování, experimentování a běžných životních situací.

Společným cílem pedagogického týmu je také vést děti k péči o sebe, druhé i své okolí, k ohleduplnosti, spolupráci a respektu k odlišnostem. Pedagogové svým jednáním vytvářejí dětem přirozený vzor a společně usilují o to, aby děti prožívaly radost z učení, vlastní činnosti a dosažených úspěchů.

Kvalitní pedagogický tým je pro školu důležitým předpokladem pro vytváření stabilního, bezpečného a podnětného prostředí, ve kterém se mohou rozvíjet nejen děti, ale také samotní pedagogové.

4. Podmínky předškolního vzdělávání

4.1. Psychosociální podmínky

4.1.1. Klima školy

Zaměstnanci mateřské školy vytvářejí příjemné, bezpečné a vstřícné prostředí, ve kterém se děti mohou cítit spokojeně a jistě.

Ve vztazích mezi dětmi a dospělými se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora.

Všechny děti mateřské školy mají stejná práva a stejné povinnosti.

Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.

Osobní volnost a svoboda je vyvážena s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat přijatá pravidla.

Učitelka dítě přijímá, respektuje a oceňuje jako důležitou, kompetentní a hodnotnou osobu.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani náročnými činnostmi.

4.1.2. Individuální přístup

Učitelky plánují činnosti tak, aby každé dítě mohlo zažít pocit úspěchu. Učitelka je pro dítě partnerem a průvodcem, poskytuje dítěti pozitivní zpětnou vazbu.

Učitelky hodnotí spíše snahu a pokrok, než samotný výsledek. Při hodnocení převažuje pochvala a kladná motivace.

Děti mají možnost zhodnotit výsledek činnosti v rámci sebehodnocení.

Dětem jsou nabízena centra aktivit, která jsou uzpůsobena možnostem, potřebám a zájmům dětí.

Při skupinových činnostech mají děti navržené skupiny tak, aby si mohly vzájemně pomoci.

4.1.3. Sociální zázemí a vztahy ve třídě

Učitelky věnují pozornost vztahům dětí v kolektivu a vedou je ke vzájemnému respektování, ovlivňují sociální citění dětí (prevence šikany a vzájemného ubližování).

Děti jsou vedeny k ohleduplnosti vůči druhým.

Učitelky respektují aktuální potřeby dětí.

Děti jsou vedeny k samostatnému řešení konfliktů, učitelky v případě potřeby pomohou.

Děti jsou vedeny k respektování odlišností dětí (věk, tempo, zájmy, původ).

4.1.4. Soukromí

Děti mají v šatně své stálé místo označené vlastní značkou, kde si ukládají osobní věci, výtvary a další drobnosti.

Toalety jsou uspořádány tak, aby dětem poskytovaly dostatek soukromí a zároveň odpovídaly jejich věku a potřebám.

Učitelky respektují potřebu dítěte mít chvíli klidu a prostoru pro sebe a nenutí jej do činností, o které v danou chvíli nemá zájem.

Při kontaktu s dítětem jsou respektovány jeho osobní hranice, včetně potřeby tělesného odstupu a odmítnutí fyzického kontaktu.

Děti jsou přirozeně vedeny k respektování osobního prostoru a soukromí ostatních dětí i dospělých.

4.1.5. Respekt ke svobodě

Děti mají možnost rozhodovat o svých činnostech (volba hry, partnera, pomůcek).

Děti mohou vyjádřit svůj názor nebo nesouhlas, aniž by se bály reakce dospělého.

Učitelky respektují individuální tempo a potřeby dítěte v rámci skupiny.

Děti mají prostor zažít důsledky svého rozhodnutí bezpečným způsobem.

Učitelky podporují samostatnost dětí (ve hře, sebeobsluze, komunikaci, učení.)

4.1.6. Tvorba pravidel

Učitelky seznamují děti s pravidly, děti se spolupodílejí na vytváření pravidel, která pak dodržují.

Děti mají možnost podílet se na tvorbě nových pravidel (např. po konfliktu nebo změně situace).

Děti rozumějí smyslu pravidel a nevnímají je jako příkazy dospělých.

Učitelky udržují důslednost a spravedlnost při uplatňování pravidel.

Záměr

- Posilovat prevenci vzájemného ubližování a podporovat bezpečné vztahy mezi dětmi.
- Respektovat individuální potřeby dítěte a jeho zvláštnosti.

4.2. Spolupráce se zákonnými zástupci

4.2.1. Zapojení zákonných zástupců do života školy

Mateřská škola respektuje rodinu jako klíčového výchovného partnera a přistupuje s respektem k jejímu výchovnému stylu a životním hodnotám. Vliv rodiny na rozvoj dítěte v raném věku je zásadní a nenahraditelný.

Mateřská škola je v mnoha případech první zkušeností mimo rodinu. Snahou mateřské školy a rodiny je šťastné a spokojené dítě, jehož výchova a vzdělávání musí směřovat k nejlepšímu prospěchu dítěte.

Spolupráce se zákonnými zástupci funguje na základě partnerství, panuje oboustranná úcta, důvěra a otevřenost, vstřícnost a porozumění.

Mateřská škola respektuje fakt, že péče o děti a jejich výchova je právem rodičů, ale učitelky potřebují získat o dítěti informace, aby s ním mohly pracovat. Bez spolupráce s rodinou se učitelky neobejdou.

Zákonní zástupci mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů a akcí, mohou se podílet na jejich zajišťování.

Zákonní zástupci mají možnost nahlédnout do běžného života ve třídě v rámci adaptace dítěte, na Den otevřených dveří.

Mateřská škola pořádá akce, kterých se zákonní zástupci účastní společně se svými dětmi – tvořivá odpoledne, besídky, sportovní a další společná setkání.

Zákonní zástupci mohou využít setkání s učitelkami na jednotlivých třídách (třídní schůzky).

Zákonní zástupci jsou o akcích v mateřské škole informováni pomocí aplikace Naše MŠ.

Zákonní zástupci mají možnost při individuálním pohovoru s učitelkami získat ucelený přehled o svém dítěti, vyměnit si vzájemné informace.

Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.

Záměr

- Více zapojovat zákonné zástupce a další rodinné příslušníky do života mateřské školy.

4.2.2. Adaptace dítěte ve spolupráci s rodinou

Pedagogické principy

Individuální tempo: Adaptace probíhá podle individuálních potřeb dítěte, jeho aktuálního prožívání a možností. Délka adaptačního období není pro všechny děti stejná.

Bezpečný vztah: Základem je postupné vytvoření důvěry mezi dítětem a učitelkami a pocitu bezpečí v novém prostředí.

Partnerství s rodinou: Rodiče jsou klíčovými partnery. Spolupráce je založena na otevřené komunikaci, vzájemné důvěře a pravdivém předávání informací.

Cíl adaptačního programu: Podpořit pocit bezpečí a stability dítěte i jeho rodiny, postupně dítě seznámit s prostředím, denním uspořádáním a kolektivem a vytvořit důvěrný vztah mezi dítětem, učitelkami a rodiči.

Adaptační program

1. fáze – Předadaptační seznámení s prostředím

- Od 2. pololetí školního roku škola plánuje pravidelná setkání rodičů s malými dětmi, zpravidla jednou měsíčně v odpoledních hodinách. Děti se mohou seznámit s prostředím třídy, budoucími učitelkami i běžným životem mateřské školy.
- Rodiny mohou využít také Den otevřených dveří a další předem domluvené možnosti seznámení s prostředím školy.
- Rodiče dostávají srozumitelné informace o organizaci dne, vybavení dítěte, pravidlech a doporučeném průběhu adaptace.

2. fáze – Prvotní kontakt („přátelský start“)

- Podle potřeb dítěte lze po dohodě zpočátku volit kratší pobyt a postupně jeho délku prodlužovat.
- V odůvodněných případech může rodič po předchozí domluvě s učitelkou krátce pobýt ve třídě, aby dítě získalo pocit jistoty.
- Učitelky se soustředí především na navázání bezpečného vztahu a nabízejí činnosti, které dítě může přijmout vlastním tempem.
- Pomáhají jednoduché a předvídatelné rituály při příchodu a loučení.

3. fáze – Stabilizace a postupné osamostatňování

- Dítě se postupně zapojuje do běžných činností třídy a podle potřeby může využít klidné místo nebo méně náročnou aktivitu.
- Učitelky podporují přirozené navazování kontaktů s vrstevníky, zejména v menších a bezpečných skupinách.
- Rodiče dostávají průběžnou stručnou zpětnou vazbu o tom, jak dítě zvládá odloučení a zapojení do života třídy.

4. fáze – Plné začlenění do života třídy

- Dítě se orientuje v prostředí mateřské školy, zná své místo a ví, na koho se obrátit, když něco potřebuje.
- Postupně se zapojuje do her, vzdělávacích činností a sociálních kontaktů podle svých možností a zájmů.
- Tempo adaptace zůstává i nadále individuální; v případě potřeby se postup po dohodě s rodinou upravuje.

4.2.3. Předávání informací o pokrocích dítěte

Rodiče jsou o pokrocích dítěte informováni prostřednictvím aplikace NašeMŠ, v rámci individuálního rozhovoru, na základě portfolia nebo na třídních schůzkách v rámci formativního hodnocení.

Rodiče mají možnost zeptat se na vývoj dítěte a jeho pokroky v mateřské škole.

Rodiče mají možnost požádat o radu, pomoc v otázkách vývoje dítěte a výchovy.

Rodiče mají možnost v rámci zpětné vazby hovořit o dítěti z domova (pokroky, chování, apod.).

Rodiče mají možnost individuální konzultace k domluvě o podpoře dítěte v konkrétních oblastech.

Pokroky dítěte jsou zaznamenávány průběžně – v rámci pozorování, portfolia, diagnostikování.

Informace o dítěti nejsou sdělovány třetím osobám, je chráněno soukromí dítěte i jeho rodiny.

4.2.4. Podpora přechodu z MŠ do ZŠ

Rodiče jsou informováni o tom, co potřebuje dítě k plynulému přechodu do základní školy v rámci Desatera předškoláka, které je na nástěnce.

Rodiče jsou informováni o školní zralosti dítěte na třídních schůzkách.

Rodičům je poskytována individuální konzultace k posouzení školní zralosti a doporučení pro další rozvoj dítěte.

Mateřská škola úzce spolupracuje s poradenskými centry v Žatci a v Měcholupech, s logopedickou ZŠ Měcholupy.

Mateřská škola spolupracuje se základními školami (Den otevřených dveří, příprava dětí na školu v rámci pravidelných setkání „Předškoláček“).

Rodiče jsou včas informováni o zápisech do ZŠ, termínech a potřebných dokumentech.

4.3. Organizace vzdělávání

4.3.1. Bezpečnost a ochrana zdraví

Scházení dětí v mateřské škole

Děti se ráno scházejí na obou budovách v dolní třídě (1. budova – třída Kuřátka, 2. budova – třída Včeličky).

Dítě přebírá od rodičů učitelka. Mile je přivítá hezkým slovem, popř. pohlazením apod. Poté zhodnotí aktuální stav dítěte (zdraví, nemoc).

Po příchodu třídních učitelek se děti rozcházejí do svých tříd.

Pravidla při předávání dítěte do mateřské školy

Mateřská škola je zabezpečena proti vniknutí cizích osob. Po zazvonění na svou třídu jsou rodiče povinni podívat se do kamery, aby učitelka věděla, kdo do budovy vchází. Rodiče vždy vyčkají, až jim učitelka otevře, aby tak věděla o každém dítěti, které do budovy vejde. Je vyloučeno, aby si rodiče podávali mezi sebou dveře.

Zákonní zástupci jsou povinni přivádět děti až do třídy, osobně je předat učitelce. Je vyloučeno, aby rodič poslal dítě do třídy bez vědomí učitelky.

Učitelky zodpovídají za děti od doby, kdy je převezmou od zákonných zástupců nebo jimi pověřené osoby až do doby, kdy je předá zákonným zástupcům nebo jimi pověřené osobě.

Jestliže rodič ví, že přijde s dítětem později např. z důvodu návštěvy lékaře, dohodne se s učitelkou (orientačně, kdy asi přijde dítě do mateřské školy).

Pokud dítě nepřijde do 8:00 hod., je automaticky odhlášené.

V případě potřeby si mohou rodiče vyzvednout dítě kdykoli během dne, ale opět po dohodě s učitelkou.

Ochrana zdraví

Do mateřské školy docházejí děti zdravé. Jeví-li dítě známky nemoci nebo existuje-li podezření, že je dítě nemocné, má učitelka právo, v zájmu zachování zdraví ostatních dětí, ale také v zájmu onoho nemocného dítěte, odmítnout jeho přijetí.

Zjistí-li během dne učitelka u dítěte příznaky nemoci (např. zvracení, teplota, bolest břicha), separuje dítě od ostatních a ihned vyrozumí zákonné zástupce. Rodiče si dítě v co nejkratší době vyzvednou a zajistí vyšetření u lékaře.

Rodiče jsou povinni hlásit změny stavu dítěte učitelce při ranním předávání.

Rodiče také hlásí jakékoli změny v osobních datech dítěte, změny telefonních čísel rodičů, trvalého bydliště, zdravotní pojišťovny.

Pravidla při vyzvedávání dítěte z mateřské školy

Vyzvedávat děti z mateřské školy smí pouze zákonní zástupci dětí a osoby jimi zplnomocněné písemným pověřením. Pověřené osoby jsou v případě požádání povinny doložit svou totožnost a zplnomocnění k vyzvedávání dítěte.

Při pobytu dětí na školní zahradě si rodič nebo pověřená osoba vyzvednou dítě a neprodleně opustí prostor školní zahrady.

Pokud si pověřená osoba dítě nevyzvedne do stanovené doby (do 16:00 hod.), příslušná učitelka se pokusí pověřenou osobu kontaktovat telefonicky. Pokud se učitelce nepodaří s pověřenou osobou spojit, obrátí se na ředitelku školy a ta zkontaktuje Policii ČR.

Děti jsou neustále pod dohledem dospělých, jak uvnitř budovy, tak venku.

Pobyt dětí v mateřské škole

Děti jsou vedeny k ochraně svého zdraví a postupují podle pravidel během všech aktivit.

Na školní zahradě je nutná asistence dvou učitelek pro zachování bezpečnosti dětí.

Učitelky dohlíží na děti u herních prvků.

Při pobytu dětí mimo území mateřské školy odpovídá učitelka za 20 dětí z běžných tříd.

U dětí ve věku 2–3 let odpovídá učitelka za 12 dětí.

Při zvýšeném počtu dětí přijímá ředitelka mateřské školy opatření k zajištění bezpečnosti dětí – navýšení dozoru – AP, učitelka z jiné třídy, školnice a uklízečka.

Při úrazu dětí je třeba zajistit neprodleně první pomoc dítěti, vyrozumět rodiče, případně je dítě ošetřeno ve zdravotnickém zařízení.

Vyhotovení záznamu o úrazu a administrativní postup hlášení je nutné zkontrolovat s ředitelkou školy.

Pomoc rodičům při odškodnění úrazu se provádí hlášením pojišťovně Kooperativa a. s., u níž je škola pojištěna pro případ odpovědnosti za škodu vzniklou na zdraví a životě dětí.

Bezpečnost a ochrana zdraví v mateřské škole je upravena ve vnitřním předpise – BOZP, platnými proškoleními všech zaměstnanců.

4.3.2. Denní režim a flexibilita

Denní uspořádání v mateřské škole je pružné a vychází z biologických potřeb dětí, jejich věku, aktuální situace ve třídě, plánovaných činností i klimatických podmínek. Umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí a poskytuje dostatek času pro spontánní hru, pohyb, odpočinek i dokončení započaté činnosti.

Do průběhu dne jsou přirozeně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity, průběžná hygiena, stravování, pobyt venku a klidové činnosti. Uvedené časy jsou orientační a mohou se měnit podle aktuálních potřeb dětí.

Orientační uspořádání dne

Čas	Část dne	Charakteristika
6:00–12:15	Ranní a dopolední činnosti	Scházení dětí, volná hra a činnosti podle zájmu dětí, individuální a skupinové nabídky, komunitní a komunikační činnosti, svačina, poznávání, pohyb, pobyt venku a oběd.
12:15–14:15	Odpočinek a relaxace	Rozcházení dětí po obědě, odpočinek podle individuální potřeby, klidové činnosti pro děti s menší potřebou spánku.
14:15–16:00	Odpolední činnosti	Hygiena a svačina, spontánní hry a další aktivity, pobyt na školní zahradě podle podmínek, postupné rozcházení dětí a ukončení provozu.

4.3.3. Hra a spontánní činnosti

Děti mají dostatek času a prostoru pro volnou hru a spontánní aktivity. Děti jsou předem upozorněny, že hry pomalu končí. Mají tak dostatek času dokončit hru nebo aktivitu.

Potřebují-li některé děti více času na dokončení, je jim to umožněno. Nebo si nechají hru / aktivitu na pozdější dobu, kdy budou mít čas a prostor činnost dokončit.

Učitelky podporují nepřímou řízené činnosti, aniž by příliš zasahovaly do dětské iniciativy. Děti si z nabízených aktivit, ať už u stolečků nebo na koberci, zvolí podle svého zájmu a samy pracují.

Učitelky převážně pozorují a v případě potřeby dětem poradí nebo pomohou. Děti si tak rozvíjejí vlastní iniciativu, kreativitu a schopnost samostatného rozhodování.

Spontánní aktivity se propojují s cíli vzdělávacího programu. Umožňují dětem přirozeně a svobodně rozvíjet dovednosti a kompetence, které jsou v programu stanovené.

I když jsou tyto aktivity iniciovány dětmi samými a nejsou přímo řízené učitelkou, učitelka je vnímá jako příležitost k podpoře rozvoje klíčových oblastí, například komunikace, sociálních vztahů, motoriky, kreativity nebo poznávání světa.

Učitelky sledují a hodnotí dětské aktivity, aniž by narušily jejich přirozenou hru. Využívají k tomu různé metody – pozorování, zaznamenávání poznatků, reflexe a analýza, vytváření vhodného prostředí.

Řízené činnosti jsou plánované tak, aby doplňovaly a obohacovaly volnou hru, nikoli aby ji nahrazovaly nebo omezovaly.

Předpoklady pro plánování jsou následující – navázání na zájmy dětí, rozvoj specifických dovedností, kreativita a variabilita, časové a prostorové propojení, podpora samostatnosti.

Takto plánované řízené činnosti nejen doplňují volnou hru, ale zároveň ji rozšiřují o nové zkušenosti a podporují komplexní rozvoj dětí v souladu s cíli vzdělávacího programu.

4.3.4. Vzdělávací činnosti uvnitř a venku

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě, prožitku a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i kolektivní činnosti.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, a to formou spontánních i řízených aktivit.

Délku činnosti ovlivňuje jejich charakter a obsah, preferovány jsou hravé a tvořivé činnosti.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Pro vytváření plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připraveny včas).

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

Ve třídě je omezeno sezení u stolečků, činnosti jsou přenášeny do herny, kde je více prostoru pro činnostní učení a pohybové aktivity.

Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě

ovzduší a mají dostatek volného pohybu. Jsou zajištěné vhodné pomůcky k pohybovým aktivitám ve třídě i na zahradě. Prostor školní zahrady je využíván k volnému spontánnímu pohybu.

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech a stanovuje se v rozsahu 4 hodin denně v době od 8:00–12:00 hod.

Pobyt venku je omezen nebo zrušen pouze při nepříznivých klimatických podmínkách – např. při silném mrazu, vysokých teplotách, prudkém dešti, silném větru nebo zhoršené kvalitě ovzduší.

4.3.5. Odpočinek

Odpočinek v mateřské škole je organizován tak, aby dětem poskytoval klidný a bezpečný prostor přizpůsobený jejich individuálním potřebám.

Po obědě nastává tzv. klidová činnost, kdy se děti dělí na dvě skupiny – ty, které spí, a ty, které si odpočinou na lehátku apoté se věnují klidovým aktivitám, jako je kreslení nebo prohlížení knížek. Předškolním dětem jsou nabízeny také zájmové aktivity.

Děti nejsou nuceny ke spánku, ale mají možnost podle své potřeby odpočívat nebo se tiše zabavit, což respektuje jejich různé spánkové režimy.

Pro zajištění bezpečného a klidného prostředí je důležité, aby prostor pro odpočinek byl tichý, příjemně osvětlený a vybavený pohodlnými lehátky.

Relaxační techniky mohou pomoci dětem uvolnit nervové i svalové napětí a zlepšit soustředění, což je zvlášť přínosné pro děti s větším neklidem nebo obtížemi při odloučení od rodičů.

Celkově je klidový režim ve školce důležitý pro zdravý psychický i fyzický vývoj dětí, podporuje jejich náladu a chování a měl by být flexibilní, aby respektoval individuální potřeby každého dítěte.

Děti mohou ovlivnit délku a způsob odpočinku tím, že nejsou nuceny ke spánku, ale mají možnost podle své potřeby odpočívat nebo se věnovat klidovým aktivitám.

Tento přístup respektuje individuální potřeby a rytmus každého dítěte, což přispívá k jejich pohodě a bezpečí.

Při odpočinku učitelky sledují děti tak, aby předcházely konfliktům a nebezpečným situacím, ale zároveň respektují potřebu klidu a soukromí. Dohled je tedy nenápadný a nenarušuje odpočinek.

4.3.6. Podpora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při přijetí dítěte s lehčím zdravotním znevýhodněním či postižením je přihlíženo k vyjádření pediatra, odborného lékaře, psychologa a k podmínkám a možnostem mateřské školy.

Škola úzce spolupracuje se školským poradenským zařízením. Dítěti je poskytována podpora v souladu s jeho individuálními vzdělávacími potřebami a stanovenými podpůrnými opatřeními.

Dítě je v maximální možné míře zapojováno do běžného života třídy. Organizace vzdělávání a podmínky ve třídě se přizpůsobují jeho potřebám a doporučeným podpůrným opatřením.

Na podpoře dítěte se podle jeho potřeb podílejí třídní učitelky, asistent pedagoga a další odborní pracovníci nebo školská poradenská zařízení.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit:

- Individualizaci vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně vzdělávacích strategií.
- Realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí vypracováním a vyhodnocováním PLPP, IVP.
- Osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídajícím individuálním potřebám.
- Dítěti jsou pro činnost vytvořeny klidné podmínky, pracuje s dostatkem obrazového a manipulačního materiálu.
- Dítě má vždy individuální přístup a pomůcky připravované konkrétně pro rozvoj potřebné oblasti.
- Snížení počtu dětí na třídě, u dítěte je zajištěna bezpečnost.
- Spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními.
- Přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci dvou integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech.

S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít.

Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost, aby se projevy nadání smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely.

Pokud dítě vykazuje známky nadání, je v naší škole nadále podporováno podle individuálních vzdělávacích potřeb (Barevná pastelka, Veselá notička, Angličtina hrou, Deskové hry, Maxík, Radostné tvoření, Šikovné ručičky).

4.3.7. Jazyková podpora dětí s odlišným mateřským jazykem

Děti z odlišného jazykového a kulturního prostředí mohou při osvojování českého jazyka potřebovat cílenou podporu učitele mateřské školy.

Pokud rodiče sami neovládají český jazyk, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici.

Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka je poskytována individuální jazyková příprava pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Principy práce s dětmi s OMJ

- Nezbytnost stavět na již existujících jazykových znalostech.
- Vliv postoje učitelky k dětem, jejich kultuře a jazyku.
- Respekt individuální potřeby a možnosti dětí, přizpůsobit jim podmínky vzdělávání.

Jazyková podpora

- Začínáme s tím, co už dítě umí (používání piktogramů spojených se slovem, přiřazování obrázků a slov).
- Začínáme pomalu (zvyk na situaci ve třídě, dáváme vizuální pokyny spojené se slovem).
- Rozvíjíme komunikaci (snažíme se zapojit děti do všech aktivit, ale nenutíme je).
- Využijeme pomoci českých dětí (námětové a tvořivé hry).
- Rozšiřujeme slovní zásobu (přidáváním slov).
- Podle individuálních potřeb dítěte spolupracujeme se školským poradenským zařízením a volíme vhodné podpůrné strategie a vzdělávací aktivity.

4.3.8. Překryvy pedagogické činnosti

Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě je zajištěno minimálně v rozsahu 2,5 hodiny denně, v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona 3,5 hodiny denně.

Škola je povinna upravit dobu přímé pedagogické činnosti asistentů pedagoga, případně dalších pedagogických pracovníků tak, aby nedošlo k porušení ustanovení o nejvyšším přípustném počtu pedagogických pracovníků ve třídě.

Výčet činností s nutností souběhu učitelek

- Při realizaci aktivit ve třídě dvou – tříletých dětí.
- Při realizaci doplňkových programů (práce ve skupinkách, organizování projektů).
- Doprovod dětí na vycházkách, příp. jiných činnostech mimo prostory MŠ při akcích pořádaných školou.
- Komunikace se zákonnými zástupci dětí.
- Tvorba portfolia dítěte.
- Dopomoc při sebeobslužných činnostech dětí – vytváření návyků – stravování – hygiena.

4.3.9. Spojování tříd

Naším záměrem je spojovat třídy pouze v nezbytných organizačních situacích, zejména při personální nepřítomnosti, a vždy s ohledem na bezpečí, pohodu a potřeby dětí.

4.4. Životospráva

4.4.1. Vyváženost v režimu dne

Děti jsou vedeny k tomu, aby vnímaly své aktuální potřeby a pokud potřebují odpočinek, mají k dispozici klidové koutky (gauč nebo sedací vaky).

Učitelky pozorně sledují individuální potřeby každého dítěte v oblasti aktivity a odpočinku. Poznají, kdy je dítě unavené a pokud si samo neřekne, nabídnou mu odpočinek.

Děti mají připravenou pestrou nabídku aktivit a činností, ze kterých si mohou vybrat podle svého zájmu. Pokud si děti potřebují odpočinout, nechají činnost rozpracovanou a poté se k dané činnosti nebo aktivitě vrátí, aby ji dokončily.

Pokud mají některé děti zvýšenou potřebu pohybu, mají možnost ji bezpečně naplnit například prostřednictvím překážkové dráhy nebo jiné pohybové aktivity.

Při přechodu mezi aktivními a klidovými činnostmi je respektováno tempo každého dítěte. Pokud mají některé děti potřebu svou aktivitu dokončit, necháme je a poté se připojí ke svým kamarádům.

Učitelky zajišťují rovnováhu mezi kolektivními aktivitami a individuálními potřebami dětí. Z průběžného pozorování je zřejmé, které děti jsou rády součástí kolektivu a které se naopak kolektivu spíše straní. Aktivity a činnosti jsou různorodé, aby vyhovovaly oběma skupinám dětí.

4.4.2. Pohybové aktivity

Pohyb je přirozenou a každodenní součástí života dětí v mateřské škole. V průběhu dne vytváříme dostatek příležitostí ke spontánním i pedagogem nabízeným pohybovým aktivitám, které podporují zdravý tělesný vývoj, správné držení těla, koordinaci pohybů, rovnováhu, obratnost, sílu a vytrvalost dětí. Pohybové aktivity zařazujeme podle potřeb a aktuálního naladění dětí v průběhu celého dne.

Děti získávají a zdokonalují pohybové dovednosti prostřednictvím pestré nabídky činností – běhu, chůze, lezení, plazení, skákání, prolézání, přelézání, překonávání překážek, manipulace s míčem a dalším náčiním, rytmických a hudebně-pohybových aktivit i pohybových her. Učí se pohybovat v různém prostředí a terénu, koordinovat pohyby těla a postupně získávat jistotu ve vlastních pohybových schopnostech.

Významnou součástí pohybových aktivit je pobyt venku, při kterém děti využívají školní zahradu, dětská hřiště, přírodní prostředí i okolí mateřské školy. Přirozený terén jim poskytuje příležitosti k pohybu, objevování, překonávání přiměřených překážek a praktickému využívání získaných pohybových zkušeností.

Pohybová nabídka vychází z věku, individuálních možností, potřeb, zájmů a aktuálního rozpoložení každého dítěte. Dětem poskytujeme možnost volby a přiměřenou míru samostatnosti. Do pohybových aktivit je citlivě motivujeme, respektujeme však jejich individuální tempo a aktuální možnosti. Nabízíme různé varianty činností tak, aby každé dítě mohlo zažít úspěch a radost z pohybu.

Přirozeně podporujeme rozvoj hrubé i jemné motoriky a koordinace oka a ruky. Pohybové činnosti propojujeme s manipulací s různými předměty, stavebnicemi, přírodninami, náčiním a dalšími pomůckami. Děti si tak rozvíjejí obratnost, přesnost pohybů, zručnost, koordinaci i schopnost soustředit se.

Pohyb propojujeme s dalšími oblastmi vzdělávání a využíváme jej jako přirozený prostředek poznávání, učení a spolupráce. Pohybové aktivity mohou být součástí her, objevování přírody, práce s počtem a prostorem, hudebních a rytmických činností, komunikace i společného řešení problémů. Podporujeme tak nejen fyzický rozvoj, ale také samostatnost, spolupráci, tvořivost, komunikaci a radost z objevování.

Při všech pohybových aktivitách vytváříme bezpečné podmínky, přiměřeně seznamujeme děti s možnými riziky a vedeme je k tomu, aby dokázaly chránit své zdraví, respektovat dohodnutá pravidla a postupně přebírat odpovědnost za bezpečné jednání své i ostatních.

4.4.3. Samostatnost a stolování

Děti jsou při stravování vedeny k co největší samostatnosti odpovídající jejich věku a individuálním možnostem. Samy se obsluhují, případně využívají přiměřenou pomoc dospělého.

Starší děti se pravidelně zapojují do přípravy dopolední svačiny. Připravují si místo ke stolování, podle svých možností si samy mažou pečivo, doplňují jej zeleninou či dalšími nabízenými potravinami a po skončení svačiny své místo uklidí. Přirozeně si tak upevňují sebeobslužné, pracovní a hygienické návyky.

Při obědě je organizace přizpůsobena věku a schopnostem dětí. Mladší děti mají příbory připravené na stole, starší děti si příbory a další potřeby ke stolování připravují samostatně.

Děti si postupně osvojují zásady kulturního stolování. Učí se správně používat příbor, připravit si ubrousek, udržovat své místo v přiměřeném pořádku a po ukončení jídla je podle svých možností uklidit. Drobné nehody, například rozlité nápoje, polévku či omáčku, vnímáme jako přirozenou součást učení a děti vedeme k jejich samostatnému nebo společnému napravení.

Při stolování podporujeme ohleduplnost, vzájemný respekt, přirozenou komunikaci a příjemné společné soužití. Děti se učí respektovat potřeby a tempo ostatních a podílet se na vytváření klidné a příjemné atmosféry.

Stolování probíhá v klidu, bez zbytečného spěchu a nátlaku. Děti mají dostatek času na jídlo a je respektováno jejich individuální tempo, chuť k jídlu i aktuální potřeba. Do ochutnávání nových pokrmů děti vhodně motivujeme, do jídla je však nenutíme. Děti jsou vedeny k vnímání vlastních potřeb, zejména pocitu hladu, žízně a nasycení, a k vytváření pozitivního vztahu ke zdravému stravování.

4.4.4. Pitný režim

Materská škola zajišťuje dětem dostatečný a pravidelný přísun tekutin v průběhu celého dne, a to ve třídách i při pobytu venku. Pití je dětem dostupné tak, aby mohly reagovat na vlastní pocit žízně a nebyly odkázány pouze na předem stanovenou dobu.

Dětem nabízíme především čistou vodu a neslazený čaj. Slazené nápoje dětem nepodáváme a podporujeme tak přirozené vytváření zdravých životních návyků.

Děti jsou postupně, s ohledem na svůj věk a individuální schopnosti, vedeny k samostatnosti při pitném režimu. Starší děti si podle potřeby samy nalévají nápoje, mladším dětem poskytuje přiměřenou pomoc dospělý. Při stravování mají děti možnost si nápoj podle potřeby průběžně doplnit.

Pitný režim přizpůsobujeme věku dětí, jejich individuálním a zdravotním potřebám, míře pohybové aktivity, aktuálnímu počasí a délce pobytu venku. V teplých dnech věnujeme zvýšenou pozornost pravidelnému doplňování tekutin a dětem nabízíme pití častěji.

Respektujeme individuální preference a potřeby dítěte. Pokud dítě některý z nabízených nápojů nechce, není do jeho konzumace nuceno a má možnost zvolit jinou vhodnou alternativu.

Děti vedeme k tomu, aby postupně vnímaly signály vlastního těla, rozpoznaly pocit žízně a dokázaly na něj samostatně reagovat. Přiměřeně jejich věku si vytvářejí povědomí o významu dostatečného příjmu tekutin pro zdraví a celkovou pohodu.

Pitný režim probíhá v bezpečných a hygienických podmínkách. Každé dítě používá vlastní nádobu na pití a děti jsou vedeny k dodržování základních hygienických pravidel, k samostatnosti a ohleduplnosti vůči ostatním.

4.4.5. Pestrá, vyvážená strava

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava 3x denně, která se řídí vyhláškou o školním stravování.

Je zachována vhodná skladba jídelníčku a dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Denně děti dostávají ovoce a zeleninu, mléko nebo mléčné výrobky, které si mohou přidat.

Konzumace potravin z domova není v mateřské škole povolena, výjimku tvoří pouze po domluvě děti např. s bezlepkovou dietou.

Mezi podávanými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly. Porce oběda připravují kuchařky podle věku dětí.

Respektujeme individuální potřebu jídla. Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Děti mají možnost výběru velikosti či množství.

Učitelky se samy chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

4.5. Věcné podmínky

4.5.1. Vnitřní prostředí a zahrada

Vnitřní prostředí

Při práci s dětmi jsou využívány dostatečně velké prostory, které plně slouží k bezpečnému pobytu dětí a nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem.

Každá věková skupina dětí má přizpůsobený celý prostor věku a charakteru dané třídy. Vybavení tříd odpovídá věkovým skupinám dětí, počtu dětí i věkovým zvláštnostem dětí. Je zdravotně nezávadné a bezpečné, je průběžně obměňováno a doplňováno.

Třídy a herny jsou vybaveny variabilním nábytkem, který odpovídá požadavkům věkových skupin při manipulaci s hračkami.

Židličky a stolky jsou různých velikostí, tak aby plně vyhovovaly dětem. Ve třídách jsou knihovničky s volným umístěním knih na podporu čtenářské gramotnosti, divadélko s maňásky k aktivní hře a pracovní stolky pro polytechnické činnosti a rozvoj zručnosti. Nově jsou na třídách senzomotorické stolky.

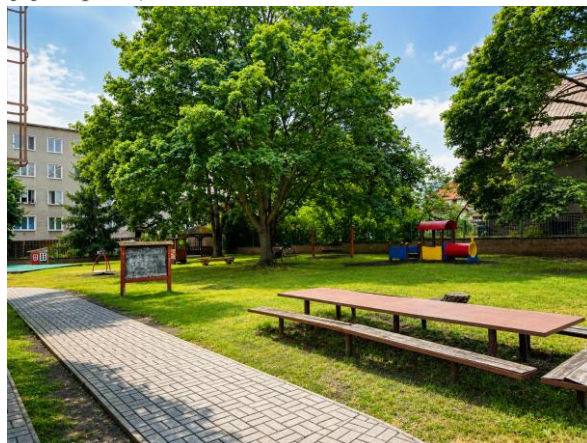
Prostorné herny jsou určeny pro hru a pohybové aktivity dětí, jsou rozděleny na herní koutky a určené ke spontánním a námětovým hrám (stále hrací koutky, některé vytváříme s dětmi podle jejich přání).

Jsou vytvořeny koutky pro pracovní, výtvarné a konstruktivní činnosti, kde si děti tvoří samy.

Zahrada

Školní zahrada je vybavena herními prvky pro tělesný rozvoj dětí ve věku od dvou do šesti let.

Děti využívají lanovou dráhu, pružinové houpačky a vahadlovou houpačku, herní prvky – autobus a lavičky s volantem, kreslicí tabule, kryté pískoviště a zahradní dřevěný nábytek – altán, stolečky s lavicemi. Nově je nainstalována vodní dráha, dřevěný xylofon a mlhoviště. Pískoviště je zastřešené.

Děti ve věku 2–3 let využívají tuto část zahrady se zvýšenými bezpečnostními opatřeními, jinak mají možnost využívat menší část zahrady (u přístavby) s dětskými houpadly, lavičku s volantem, zahradní dřevěný nábytek. Nově je postavený plastový zahradní domeček a dřevěná lodička.

K úschově hraček slouží sklad z boku budovy, které děti využívají v době pobytu na zahradě. Nově je přímo na zahradě postavená plechová zahradní skříň, která také slouží jako sklad hraček, kde si mohou brát děti hračky samy podle svého přání.

4.5.2. Hračky, pomůcky a didaktické materiály

Vybavení prostor nábytkem, hračkami a didaktickými pomůckami odpovídá věku, počtu a individuálním potřebám dětí v jednotlivých třídách.

Jednotlivé třídy jsou vybaveny hračkami pro tvořivé hry a rozvoj smyslů, didaktickými pomůckami, dostatečným množstvím výtvarného a pracovního materiálu na rozvoj jemné motoriky, v tělovýchovných kabinetech je vhodné náčiní pro rozvoj pohybových dovedností dětí.

Hračky, pomůcky, náčiní a materiály jsou umístěné tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Jsou stanovena pravidla pro jejich používání.

Technické zázemí

Ve třídě „Žabiček“ (2. třída) je multifunkční tabule Multi – Board.

Ve třídě „Berušek“ (3. třída) je nainstalována interaktivní tabule v herně.

Ve třídě „Motýlků“ (5. třída) je multifunkční tabule Pro – Board.

Využívat je mohou všechny děti za upravených podmínek, kdy děti ze stávající třídy plní vzdělávání ve třídě svých kamarádů.

Na interaktivních a multifunkčních tabulích je k dispozici také vzdělávací program Edu gym.

K rozvoji ICT používají děti i tablety. S nimi může pracovat desetičlenná skupinka.

Záměr – další rozvoj materiálních podmínek

- Průběžně doplňovat třídy a zahradu o sportovní a herní prvky.
- Dovybavit všechny třídy interaktivními tabulemi.
- Pořídit vyvýšená herní a relaxační patra do tříd.
- Zvyšovat bezpečnost školní zahrady.
- Rozvíjet venkovní centra aktivit a dětskou dílnu.
- Vybudovat venkovní třídu a zahrádky s vyvýšenými záhony pro pěstování bylin a pozorování přírody.

5. Koncepce a vize vzdělávacího programu

5.1. Vize, cíle a filozofie školy

5.1.1. Vize vzdělávacího programu

Náš školní vzdělávací program „**Když barvičky čarují, barevný rok malují**“ vychází z respektu k jedinečnosti každého dítěte, jeho individuálním potřebám, možnostem, zájmům a vlastnímu tempu vývoje.

Chceme vytvářet bezpečné, podnětné a vstřícné prostředí, ve kterém se dítě cítí přijímané, spokojené a jisté, má prostor být samo sebou, aktivně poznávat svět, klást otázky, objevovat, tvořit, experimentovat a získávat zkušenosti vlastní činností.

Vzdělávání stavíme na přirozené dětské zvědavosti, hře, prožitku a skutečných životních situacích. Děti podporujeme v tom, aby se nebály zkoušet nové věci, hledaly vlastní cesty a řešení, spolupracovaly s ostatními a postupně přebíraly přiměřenou odpovědnost za své jednání.

Barevnost našeho vzdělávacího programu symbolizuje rozmanitost světa i jedinečnost každého dítěte. Dětem umožňujeme poznávat přírodu, lidi, kulturu, tradice i prostředí, ve kterém žijí, v jejich vzájemných souvislostech.

Vedeme děti k citlivému vztahu k přírodě a životnímu prostředí, k úctě k životu, k lidem i k hodnotám společnosti. Podporujeme jejich schopnost vnímat krásu, vyjadřovat se prostřednictvím hudby, výtvarných, pohybových, dramatických a dalších tvořivých činností.

Usilujeme o to, aby si děti z mateřské školy odnášely především radost z poznávání, důvěru ve vlastní schopnosti, chuť učit se a pozitivní vztah k sobě, druhým lidem i světu kolem sebe.

5.1.2. Cíle vzdělávacího programu

Naším hlavním cílem je podporovat **harmonický rozvoj osobnosti každého dítěte v oblasti fyzické, psychické, sociální, emocionální i poznávací** a vytvářet tak základy pro jeho další vzdělávání a celoživotní učení.

Podporovat dítě v aktivním poznávání světa

Vytváříme podmínky, ve kterých může dítě poznávat svět prostřednictvím vlastní zkušenosti, hry, pozorování, objevování, experimentování, pohybu a praktických činností.

Podporujeme přirozenou zvědavost dítěte, jeho chuť klást otázky, hledat odpovědi, přemýšlet o souvislostech a nacházet vlastní řešení.

Vzdělávací nabídku propojujeme s reálným životem dítěte, jeho zájmy, zkušenostmi, aktuálními událostmi i prostředím, které jej obklopuje.

Rozvíjet samostatnost, osobnost a sebedůvěru dítěte

Respektujeme individualitu každého dítěte, jeho vlastní tempo, možnosti, potřeby a zájmy.

Vedeme děti k postupné samostatnosti v rozhodování, sebeobsluze, řešení běžných situací i plánování vlastní činnosti. Podporujeme jejich schopnost vyjadřovat své potřeby, přání, názory a pocity a zároveň respektovat potřeby a hranice druhých.

Vytváříme prostředí, ve kterém může dítě zažívat úspěch, získávat důvěru ve vlastní schopnosti a učit se vnímat chybu jako přirozenou součást poznávání a učení.

Podporovat pozitivní vztahy a sociální učení

Vedeme děti k ohleduplnosti, vzájemnému respektu, spolupráci, komunikaci a prosociálnímu jednání.

Učíme děti společně vytvářet a respektovat pravidla soužití, řešit běžné konfliktní situace přiměřeným způsobem a přijímat rozmanitost lidí jako přirozenou součást života.

Vzdělávání stavíme na principech rovnosti příležitostí a respektujeme jedinečnost každého dítěte bez ohledu na jeho schopnosti, rodinné zázemí, jazyk, kulturu nebo případnou potřebu podpůrných opatření.

Podporovat zdraví, tělesnou a duševní pohodu

Vytváříme podmínky pro dostatek přirozeného pohybu, odpočinku, zdravé stravování, pravidelný pitný režim a celkovou tělesnou i duševní pohodu dětí.

Vedeme děti k postupnému vnímání signálů vlastního těla, k péči o zdraví a bezpečí a k vytváření zdravých životních návyků.

Respektujeme individuální potřebu aktivity, klidu a odpočinku každého dítěte.

Rozvíjet tvořivost, kulturu a vztah ke kráse

Podporujeme dětskou fantazii, tvořivost, estetické vnímání a možnost vyjadřovat své prožitky různými prostředky.

Hudba, výtvarné umění, pohyb, dramatizace, literatura a další kulturní podněty jsou přirozenou součástí života naší mateřské školy.

Děti seznamujeme s místními tradicemi a kulturním prostředím a umožňujeme jim aktivně se účastnit kulturního a společenského života školy i města.

Vytvářet pozitivní vztah k přírodě a udržitelnému způsobu života

Děti vedeme k všímavosti vůči přírodě, k pochopení základních přírodních souvislostí a k odpovědnému zacházení s prostředím, ve kterém žijí.

Prostřednictvím praktických zkušeností, pobytu venku, péče o školní zahradu, pěstování rostlin, pozorování přírody, třídění odpadu a dalších činností podporujeme vztah dětí k přírodě a jejich odpovědnost za okolní svět.

Vytvářet základy klíčových kompetencí a gramotností

V každodenních situacích a činnostech podporujeme rozvoj klíčových kompetencí dítěte – kompetence k učení, komunikační, osobnostní a sociální, k občanství a udržitelnosti, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů, kulturní a digitální.

Současně vytváříme přirozené příležitosti pro rozvoj základů **čtenářské a matematické gramotnosti**, vždy v souvislosti s konkrétními situacemi, hrou a praktickým životem dítěte.

Naším cílem není, aby všechny děti dosahovaly stejné úrovně ve stejném čase, ale aby každé dítě mohlo postupovat co nejdále vzhledem ke svým individuálním možnostem a předpokladům.

5.1.3. Vize školky, její filozofie

Naše mateřská škola je místem, kde má dítě možnost prožívat plnohodnotné a spokojené dětství, rozvíjet svou osobnost, objevovat své schopnosti a učit se prostřednictvím vlastní zkušenosti.

Dítě vnímáme jako aktivního účastníka vzdělávání, který přichází se svými zkušenostmi, nápady, otázkami, potřebami a zájmy. Úlohou učitele není dítěti předávat hotové poznatky, ale vytvářet příležitosti, podněcovat jeho zvědavost, doprovázet jej při poznávání a poskytovat mu potřebnou podporu.

Důležitou součástí naší filozofie je respektující a individualizovaný přístup. Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme potřebám, možnostem a zájmům konkrétních dětí a vycházíme z průběžného pedagogického diagnostikování.

Podporujeme senzomotorické a smyslové učení, pohyb, vlastní manipulaci s předměty, experimentování, praktické činnosti a učení v reálných situacích. Děti mají možnost poznávat svět všemi smysly a získávat zkušenosti, které pro ně mají skutečný význam.

Významnou součástí naší profilace je environmentální vzdělávání. Děti vedeme k přirozenému vztahu k přírodě prostřednictvím pobytu venku, pozorování, experimentování a praktické péče o prostředí. Zapojování do pěstování bylinek a rostlin, péče o zahradu, kompostování či třídění odpadu dětem umožňuje vnímat přírodní děje a souvislosti vlastní zkušeností.

Jsme také školkou, která podporuje kulturu, tvořivost a estetické vnímání. Umění, hudbu, pohyb, literaturu a tvořivost začleňujeme do každodenního života školy. Dáváme dětem prostor nejen kulturní podněty přijímat, ale především se samy vyjadřovat, tvořit a sdílet své prožitky.

Usilujeme o prostředí založené na spolupráci, důvěře, otevřené komunikaci a partnerských vztazích mezi dětmi, zaměstnanci školy a rodinami.

Radost z objevování, bezpečí, respekt, samostatnost, tvořivost a vztah k přírodě jsou hodnotami, na kterých stavíme naši každodenní práci.

5.2. Vzdělávací strategie v mateřské škole

Vzdělávací strategie Mateřské školy vycházejí z respektujícího a individualizovaného přístupu k dítěti, z jeho přirozených potřeb, možností, zájmů a aktuálního prožívání. Vzdělávání chápeme jako proces, ve kterém je dítě aktivním účastníkem, poznává svět prostřednictvím vlastní zkušenosti, hry, objevování, experimentování, komunikace a společného prožívání.

Úkolem učitelky je vytvářet bezpečné, podnětné a inspirativní prostředí, které dítě motivuje k aktivitě, samostatnosti, tvořivosti a přirozenému učení. Vzdělávací nabídka je pružně přizpůsobována věku dětí, jejich individuálním možnostem, tempu, potřebám i aktuální situaci ve třídě.

Při vzdělávání využíváme zejména tyto strategie a formy práce:

- **spontánní učení, zejména prostřednictvím hry**, která je základním prostředkem poznávání a rozvoje dítěte,
- **prožitkové učení**, založené na vlastní zkušenosti, aktivitě, smyslovém vnímání a citovém prožitku,
- **situační učení**, které využívá konkrétní situace každodenního života a přirozeně vznikající příležitosti k poznávání,
- **sociální učení a nápodobu**, při nichž se děti učí vzájemným pozorováním, spoluprací, komunikací a příkladem dospělých,
- **kooperativní učení**, podporující spolupráci, domluvu, vzájemnou pomoc a společné hledání řešení,
- **badatelské a objevné činnosti**, při kterých mají děti možnost zkoumat, pozorovat, experimentovat, klást otázky a hledat vlastní odpovědi,
- **projektové učení**, umožňující propojovat poznatky a zkušenosti z různých oblastí a zabývat se tématem v širších souvislostech,
- **námětové a tvořivé hry**, které rozvíjejí fantazii, představivost, komunikaci a sociální dovednosti,
- **informační učení**, při kterém dítě přiměřeným způsobem získává, třídí a využívá informace z různých zdrojů,
- **porovnávání, pozorování, třídění a hledání souvislostí**, které podporují rozvoj myšlení a poznávacích schopností,
- **reflexi**, při níž mají děti prostor vracet se ke svým zážitkům, vyjadřovat své pocity, hodnotit průběh činnosti a sdílet vlastní zkušenosti,
- **formativní přístup**, založený na průběžné zpětné vazbě, oceňování pokroku dítěte a podpoře jeho dalšího rozvoje,
- **práci s dětským portfoliem**, které zachycuje individuální pokrok dítěte, jeho tvorbu, zájmy, zkušenosti a rozvoj,
- **případové a problémové situace**, které vedou děti k přemýšlení, hledání možností a samostatnému rozhodování přiměřeně jejich věku.

Organizace vzdělávacích činností

V průběhu dne přirozeně střídáme a propojujeme individuální, skupinové i společné formy práce. Upřednostňujeme práci v menších skupinách a individuální přístup, které umožňují lépe reagovat na rozdílné potřeby a možnosti jednotlivých dětí.

Učitelka nabízí dětem jak spontánní činnosti, tak činnosti připravené. Připravené vzdělávací činnosti mohou být nepřímou i přímo řízené, vždy však s ohledem na aktivní zapojení dítěte, možnost volby a jeho aktuální potřeby. Dítě není pouze pasivním příjemcem informací, ale dostává prostor samo zkoušet, objevovat, rozhodovat se, ptát se a hledat vlastní cesty.

Vzdělávání neomezujeme pouze na prostředí třídy. Využíváme školní zahradu, okolí mateřské školy, přírodní prostředí i možnosti města a místní komunity. Součástí vzdělávání jsou podle aktuálních možností také návštěvy knihovny, divadel, muzeí, kulturních a vzdělávacích programů, setkávání s různými profesemi, spolupráce s dalšími institucemi a zapojování dětí do života obce.

Úloha učitelky

Učitelka je dětem průvodcem, partnerem a vzorem. Pozoruje jejich potřeby a zájmy, připravuje podnětné prostředí a vytváří dostatek příležitostí k samostatné aktivitě. Do hry a činností dětí vstupuje citlivě a pouze tehdy, pokud je její podpora potřebná nebo může dětské poznávání vhodně rozšířit.

Vzdělávací nabídku plánuje tak, aby nebyla založena na mechanickém plnění předem stanovených úkolů, ale umožňovala reagovat na aktuální dění, otázky dětí, jejich zkušenosti a podněty, které přináší každodenní život.

Respektujeme, že každé dítě se učí jiným způsobem a jiným tempem. Vytváříme proto podmínky pro jeho aktivitu, samostatnost, spolupráci, tvořivost a radost z poznávání.

Naším cílem je, aby se dítě učilo přirozeně, v souvislostech a s porozuměním, aby mělo možnost svět kolem sebe nejen poznávat, ale také jej aktivně prožívat, zkoumat a spoluutvářet.

Vzdělávací strategie v naší mateřské škole směřují k postupnému rozvoji klíčových kompetencí dítěte. Ty se rozvíjejí přirozeně v průběhu celého dne – při hře, komunikaci, spolupráci, objevování, řešení běžných situací i prostřednictvím připravené vzdělávací nabídky.

Dítě podporujeme v samostatnosti, tvořivosti, aktivním učení, schopnosti spolupracovat, komunikovat, řešit problémy a využívat získané zkušenosti v nových situacích.

Jednotlivé klíčové kompetence se vzájemně prolínají a nejsou rozvíjeny izolovaně. Jejich konkrétní charakteristika je uvedena v následující kapitole.

5.3. Klíčové kompetence

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K UČENÍ (KKU)			
Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje své pokroky k učení, rozvíjí své kritické myšlení.			
OVU	OVU	OVU	OVU
Při učení využívá pokusu a omylu	Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost	Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje	Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích
Strategie k rozvoji klíčových kompetencí			
Nabízíme činnosti, ve kterých neexistuje jediné správné řešení (konstrukční hry, experimenty, tvořivé činnosti). Umožňujeme dětem samostatně zkoušet, měnit postupy a hledat vlastní řešení bez obav z chyby. Chybu vnímáme jako přirozenou součást učení a verbálně ji podporujeme („zkus to jinak“, „co by se stalo, kdyby“...). Podporujeme děti v reflexi – společně si povídáme o tom, co fungovalo a co by šlo příště udělat jinak.	Připravujeme činnosti odpovídající věku, zájmům a schopnostem dětí Vytváříme klidné a přehledné prostředí, které minimalizuje rušivé podněty. Střídáme formy činností (individuální, skupinové, kooperativní) a respektujeme potřebu pohybu. Dáváme dětem dostatek času na dokončení činností bez zbytečného přerušování. Podporujeme vytrvalost, pozitivní zpětnou vazbou a oceněním snahy.	Navazujeme vzdělávací nabídku na aktuální zážitky, otázky a zájmy dětí. Podporujeme kladení otázek a společné hledání odpovědi. Využíváme přímý kontakt s okolním světem (příroda, vycházky, pozorování, praktické činnosti). Zařazujeme experimenty, badatelské aktivity a smyslové učení. Nabízíme dětem možnost volby a podíl na plánování činností.	Zařazujeme činnosti, při kterých děti propojují nové poznatky s vlastními zkušenostmi a hledají jejich využití v praxi. Podporujeme děti v přenášení již osvojených dovedností do nových situací a činností. Nabízíme dětem dostatek příležitostí k praktickým činnostem, při nichž mohou využít své znalosti a dovednosti. Zařazujeme činnosti vycházející z reálných životních situací, které dětem umožňují smysluplně uplatnit to, co se naučily Povzbuzujeme děti k přemýšlení nad tím, co se jim podařilo, co se naučily a jak mohou získané zkušenosti využít.
KKU-000-000-PV1-001	KKU-000-000-PV1-002	KKU-000-000-PV1-003	KKU-000-000-PV1-004

KLÍČOVÁ KOMPETENCE KOMUNIKAČNÍ (KKK)

Dítě vyjádří své myšlenky, prožitky, zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace.

OVU	OVU	OVU	OVU	OVU
Vyjádřuje se různými způsoby	Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny	Klade otázky a hledá na ně odpovědi	Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává	Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace
Strategie k rozvoji klíčových kompetencí				
Nabízíme dětem rozmanité formy vyjadřování (řeč, pohyb, hudba, výtvarné a dramatické činnosti). Podporujeme spontánní i řízený dialog v každodenních situacích. Vytváříme bezpečný prostor pro vyjádření emocí bez hodnocení. Respektujeme individuální jazykový vývoj dítěte a podporujeme alternativní komunikační cesty.	Dáváme dětem prostor prezentovat své výtvary, nápady a zážitky před skupinou. Podporujeme společné sdílení po dokončení činnosti (reflexní kruhy). Zapojujeme děti do jednoduchých kooperativních projektů. Oceňujeme proces, snahu a spolupráci, nikoli pouze výsledek.	Vytváříme prostředí, ve kterém jsou dětské otázky vítané a oceňované. Podporujeme děti, aby samy kladly otázky a hledaly na ně odpovědi. Klademe otevřené otázky, které rozvíjejí přemýšlení, zvědavost a hledání souvislostí. Podporujeme spolupráci mezi dětmi při společném hledání odpovědí. Poskytujeme dostatek času k samostatnému hledání řešení a odpovědí. Oceňujeme zvědavost, snahu hledat řešení i vlastní nápady dětí, nejen správný výsledek.	Seznamujeme děti s různými informačními zdroji (knihy, encyklopedie, obrázky, časopisy, digitální technologie) Vedeme děti k samostatnému vyhledávání informací přiměřeně jejich věku. Zařazujeme činnosti, při kterých děti využívají informace k řešení úkolů a praktických situací. Podporujeme děti v porovnávání informací z různých zdrojů a společně o nich diskutujeme. Rozvíjíme bezpečné a smysluplné využívání digitálních technologií při získávání informací.	Vedeme děti k aktivnímu naslouchání při rozhovorech a společných činnostech. Společně s dětmi vytváříme a dodržujeme pravidla komunikace. Zařazujeme komunitní kruhy a další aktivity podporující vzájemnou komunikaci. Učíme děti vyjadřovat své myšlenky a názory vhodným a respektujícím způsobem. Vlastním jednáním předvádíme zásady slušné, respektující a vstřícné komunikace.
KKK-000-000-PV1-001	KKK-000-000-PV1-002	KKK-000-000-PV1-003	KKK-000-000-PV1-004	KKK-000-000-PV1-005

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI (KOB)

Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU
Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí	Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji	Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí	Přispívá k fungování společenství v mateřské škole	Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých	Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat

Strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Umožňujeme přímý kontakt s přírodou.	Zařazujeme třídění odpadu a šetrné zacházení s materiály.	Dáváme dětem možnost volby.	Vytváříme příležitosti ke spolupráci při společných hrách, činnostech a projektech	Zařazujeme kooperativní činnosti, při kterých se děti učí spolupracovat a vzájemně se respektovat.	Vedeme děti k rozpoznávání spravedlivého a nespravedlivého jednání.
Podporujeme péči o rostliny a živé organismy.	Vysvětlujeme souvislosti mezi chováním člověka a prostředím.	Podporujeme reflexi následků jednání.	Oceňujeme aktivní zapojení dětí do života třídy a posilujeme pocit sounáležitosti se skupinou.	Řešíme konfliktní situace společným hledáním spravedlivého a ohleduplného řešení.	Zařazujeme modelové situace, příběhy a dramatizace zaměřené na řešení nespravedlností.
Vedeme děti k pozorování změn v přírodě.	Podporujeme zodpovědné rozhodování v běžných situacích.	Vedeme děti k přiměřené samostatnosti.	Vedeme děti k převzetí přirozené odpovědnosti za společné prostředí a svěření úkoly.	Posilujeme prosociální chování prostřednictvím pozitivního příkladu.	Rozvíjíme empatii a schopnost zastat se druhého při nevhodném nebo nespravedlivém jednání.
KOB-000-000- PV1-001	KOB-000-000- PV1-002	KOB-000-000- PV1-003	KOB-000-000- PV1-004	KOB-000-000- PV1-005	KOB-000-000- PV1-006

KLÍČOVÁ KOMPETENCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ (KOS)

Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními

OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU
Odmítá nevhodné a jemu nepřijemné chování i komunikaci	Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého	Pojmenuje vlastní silné stránky	Projevuje důvěru v sebe sama	Vyjádřuje svůj názor	Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým	Rozlišuje vhodné a nevhodné chování	Chová se v souladu se základními společenskými pravidly

Strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Vedeme děti k rozpoznávání vlastních pocitů a signálů nepohody.	Podporujeme děti v uvědomění si, kdy pomoc potřebují.	Pomáháme dětem uvědomovat si, v čem se jim daří.	Vytváříme bezpečné a podporující prostředí, ve kterém se děti nebojí zkoušet nové činnosti	Poskytujeme dětem dostatek příležitostí k vyjadřování vlastních myšlenek, přání a pocitů.	Vedeme děti k rozpoznávání a pojmenovávání vlastních i cizích emocí.	Podporujeme děti v přemýšlení o důsledcích vlastního jednání pro sebe i ostatní.	Podporujeme používání základních pravidel společenského chování (pozdrav, poděkování, prosba, omluva)
Podporujeme děti ve vyjadřování nesouhlasu přiměřenou a respektující formou.	Posilujeme důvěru dítěte v dospělého i vrstevníky.	Poskytujeme konkrétní a popisnou zpětnou vazbu.	Nabízíme dětem přiměřeně náročné úkoly.	Vedeme děti k respektování názorů druhých a k otevřené komunikaci.	Oceňujeme projevy laskavosti, respektu a ohleduplného jednání mezi dětmi.	Společně s dětmi vytváříme, vysvětlujeme a dodržujeme pravidla třídy.	Jdeme dětem příkladem ve slušném, respektujícím a ohleduplném chování.
Modelujeme vhodné způsoby odmítnutí („to se mi nelíbí“, „nechci“).	Oceňujeme žádost o pomoc jako projev zodpovědnosti, nikoli slabosti.	Podporujeme sebehodnocení přiměřené věku dítěte.	Podporujeme děti v samostatném rozhodování a převzetí odpovědnosti za vlastní činnost	Zařazujeme komunitní kruhy, diskuze a společné rozhodování, při kterých mají všechny děti možnost vyjádřit svůj názor	Povzbuzujeme děti, aby si všimaly potřeb druhých a nabízeli jim pomoc.	Zařazujeme modelové situace, příběhy a dramatizace zaměřené na správné sociální chování.	Poskytujeme dětem pozitivní zpětnou vazbu a oceňujeme projevy slušného a ohleduplného chování.
	Vytváříme situace pro přirozenou vzájemnou pomoc mezi dětmi.	Vytváříme příležitosti k úspěchu pro každé dítě.					
	Poskytujeme dětem pozitivní zpětnou vazbu při řešení obtížných situací.	Pracujeme s reflexí činnosti („co se mi povedlo“).					
KOS-000-000-PV1-001	KOS-000-000-PV1-002	KOS-000-000-PV1-003	KOS-000-000-PV1-004	KOS-000-000-PV1-005	KOS-000-000-PV1-006	KOS-000-000-PV1-007	KOS-000-000-PV1-008

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ (KPP)

Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.

OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU
Přichází s vlastními nápady	Ke změnám přistupuje jako k příležitostem	Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností	Dokáže měnit cesty k dosažení cíle	Dokončí, co započalo	Organizuje a realizuje svoje činnosti	Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi	Spolupodílí se na společných rozhodnutích	Oceňuje práci I úsilí druhých
Strategie k rozvoji klíčových kompetencí								

Nabízíme činnosti s otevřeným zadáním (konstrukce, tvoření, námětová hra, dramatizace), kde dítě může volit postup i výsledek. Podporujeme nápady dítěte otázkami typu „Co bys potřeboval/a?“, „Jak to uděláš?“ místo okamžitého hodnocení. Vytváříme prostor pro dětskou iniciativu (volná hra, centra aktivit, projektové dny). Oceňujeme originalitu a snahu – posilujeme vnitřní motivaci (důraz na proces).	Pracujeme s drobnými změnami režimu či prostředí jako s běžnou součástí dne (alternativní řešení, „Co můžeme udělat jinak?“). Modelujeme pozitivní přístup ke změně („získali jsme novou možnost“, „zkusíme jinou cestu?“). Využíváme situace, kdy něco nejde podle plánu, k učení adaptability a hledání variant. Podporujeme bezpečné riskování přiměřené věku (zkusit nové role, materiály, postupy).	Vedeme děti k jednoduchému plánování („co budeme potřebovat“, „kde to najdeme“, „co si připravíme“). Nabízíme dostupné a přehledné prostředí (materiály v dosahu, označení, pravidla zacházení). Podporujeme práci se zdroji – dítě se učí požádat o pomůcky, domluvit se na sdílení, hledat náhradu. Při projektech používáme vizuální plán (piktogramy/obrázky: nápad – potřeby – kroky – výsledek).	Vytváříme situace, ve kterých děti hledají více způsobů řešení stejného úkolu. Povzbuzujeme děti k samostatnému rozhodování a zkoušení nových věcí. Vedeme děti k vyhodnocování zvoleného postupu a jeho případné změně, pokud nevede k cíli. Podporujeme děti v hledání alternativních postupů při překonávání překážek.	Vytváříme podmínky pro dokončování započatých činností a úkolů. Vedeme děti k plánování postupu práce a k vytrvalosti i při plnění zadaných úkolů. Podporujeme děti v překonávání obtíží a hledání způsobů, jak činnost úspěšně dokončit. Oceňujeme vytrvalost, samostatnost a zodpovědný přístup při dokončování započaté práce.	Vedeme děti k plánování práce a volbě vhodných pomůcek. Poskytujeme dětem dostatek prostoru pro samostatnou organizaci činností. Vedeme děti k převzetí odpovědnosti za svěřené úkoly. Povzbuzujeme děti k využívání vlastních nápadů při plánování a realizaci činností.	Vytváříme příležitosti ke spolupráci při hrách, projektech a společných činnostech. Podporujeme děti v rozdělování rolí a odpovědnosti při skupinových činnostech. Rozvíjíme schopnost naslouchat druhým, respektovat jejich názory a hledat společná řešení. Oceňujeme vzájemnou pomoc, spolupráci a ohleduplné chování mezi dětmi.	Vytváříme příležitosti, aby se děti podílely na rozhodování o společných činnostech a pravidlech třídy. Vedeme děti k naslouchání názorům ostatních a hledání společné dohody. Učíme děti přijímat společná rozhodnutí a respektovat dohodnutá pravidla. Zařazujeme komunitní kruhy a skupinové aktivity, při kterých děti společně rozhodují.	Vedeme děti k respektování práce, snahy a úspěchů ostatních. Podporujeme děti ve vyjadřování uznání a poděkování za pomoc a spolupráci. Jdeme dětem příkladem v oceňování snahy, vytrvalosti a práce druhých.
KPP-000-000-PV1-001	KPP-000-000-PV1-002	KPP-000-000-PV1-003	KPP-000-000-PV1-004	KPP-000-000-PV1-005	KPP-000-000-PV1-006	KPP-000-000-PV1-007	KPP-000-000-PV1-008	KPP-000-000-PV1-009

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ (KRP)

Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace

OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU	OVU
Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů	Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti	Pozoruje, zkoumá, experimentuje , objevuje	Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací	Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli	Tvořivě pracuje s informacemi	Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů
Strategie k rozvoji klíčových kompetencí						
Vytváříme prostředí, kde chyba není trestána ani zesměšňována. Modelujeme pozitivní práci s chybou („to nevyšlo, zkusíme to jinak“). Oceňujeme snahu, vytrvalost a hledání řešení. Podporujeme reflexi: co se stalo, co bych příště udělal/a jinak.	Navazujeme nové situace na známé zkušenosti dítěte . Připomínáme podobné situace z minulosti („už jsme to někdy řešili...“). Podporujeme využití zkušenosti ve hře i během provozu MŠ. Vedeme děti k samostatnému hledání řešení před poskytnutím pomoci.	Vytváříme podnětné prostředí, které podporuje zvědavost, pozorování a objevování. Zařazujeme badatelské činnosti, pokusy a experimenty přiměřené věku dětí. Využíváme přímé pozorování přírody a okolního prostředí.	Vytváříme situace, ve kterých děti hledají více možných způsobů řešení problémů. Vedeme děti k vyhodnocování zvolených řešení a hledání vhodnějších možností. Zařazujeme problémové úkoly, badatelské činnosti a konstruktivní hry.	Vedeme děti k promýšlení různých možností řešení a výběru nejvhodnějšího postupu. Nabízíme úkoly, při kterých děti hledají řešení odpovídající stanovenému cíli. Zařazujeme problémové situace z běžného života dětí.	Vedeme děti k vyhledávání, třídění a využívání informací při řešení úkolů. Nabízíme činnosti, při kterých děti propojují nové poznatky s vlastními zkušenostmi. Zařazujeme badatelské a projektové aktivity, při nichž děti pracují s informacemi z různých zdrojů.	Podporujeme využívání knih, encyklopedií, obrazového materiálu i digitálních technologií při poznávání. Využíváme při vzdělávání přímé pozorování, rozhovory a setkávání s lidmi jako autentické zdroje informací. Využíváme vycházky, exkurze a návštěvy zajímavých míst jako zdroj.
KRP-000-000-PV1-001	KRP-000-000-PV1-002	KRP-000-000-PV1-003	KRP-000-000-PV1-004	KRP-000-000-PV1-005	KRP-000-000-PV1-006	KRP-000-000-PV1-007

KLÍČOVÁ KOMPETENCE KULTURNÍ (KKT)			
Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky			
OVU	OVU	OVU	OVU
Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí	Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty	Zapojuje se do tvůrčích činností	Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních
Strategie k rozvoji klíčových kompetencí			
Seznamujeme děti s kulturním děním v místě, kde žijí.	Podporujeme vlastní prožitek a interpretaci.	Nabízíme široké spektrum výtvarných, hudebních a dramatických činností.	Vytváříme prostředí založené na respektu, přijetí a vzájemné úctě bez ohledu na odlišnosti.
Navštěvujeme kulturní akce nebo je přenášíme do prostředí MŠ.	Vedeme děti k vyjádření pocitů a dojmů z umění.	Umožňujeme experimentovat s materiály a technikami.	Seznamujeme děti přiměřenou formou s různými kulturami, tradicemi, jazyky a způsoby života.
Pracujeme s tradicemi, svátky a zvyky.	Respektujeme individuální reakce dětí.	Podporujeme spontánní tvořivost.	Využíváme pohádky, hudbu, výtvarné umění a další kulturní podněty z různých prostředí.
Propojujeme kulturu s osobní zkušeností dítěte.	Využíváme rozhovor a reflexi po kulturním zážitku.	Oceňujeme proces a osobní přístup dítěte.	
KKT-000-000-PV1-001	KTT-000-000-PV1-002	KKT-000-000-PV1-003	KTT-000-000-PV1-004

KLÍČOVÁ KOMPETENCE DIGITÁLNÍ (KKD)		
Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení.		
OVU	OVU	OVU
Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe	Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií	Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy
Strategie k rozvoji klíčových kompetencí		
Pracujeme s konkrétními situacemi („kdy nám technologie pomáhá“, „kdy je lepší ji nepoužívat“).	Rozvíjíme informatické myšlení bez nutnosti digitálních zařízení (tzv. unplugged aktivity).	Podporujeme plánování a předvídání („co se stane jako první“, „co musí přijít potom“).
Podporujeme otevřený dialog o zkušenostech dětí s technologiemi v domácím prostředí.	Zařazujeme činnosti zaměřené na posloupnost kroků (návod, recepty, pracovní postupy, ranní rutina).	Využíváme stavby, deskové hry a konstrukční činnosti k rozvoji logického myšlení.
	Pracujeme s jednoduchými algoritmy v pohybu („udělej tři kroky, otoč se, polož kostku“).	Vedeme děti k hledání chyb v postupu a jejich opravě („kde se to pokazilo“, „co změnit“).
KDI-000-000-PV1-001	KDI-000-000-PV1-002	KDI-000-000-PV1-003

5.4. Čtenářská a matematická gramotnost

Čtenářskou a matematickou gramotnost rozvíjíme přirozeně v průběhu každodenních činností, hry a běžných situací. Vycházíme ze zkušeností dětí, jejich zájmů a potřeby objevovat svět kolem sebe. Důraz klademe na porozumění, praktické využití získaných dovedností a jejich propojování s reálným životem.

5.4.1. Čtenářská gramotnost

Čtenářskou gramotnost chápeme jako schopnost dítěte porozumět sdělení, vyjadřovat své myšlenky, pracovat s příběhem, obrazem, symbolem a postupně si vytvářet pozitivní vztah ke knihám a psané řeči.

Rozvíjíme ji zejména prostřednictvím:

- pravidelného čtení a vyprávění příběhů, pohádek a říkadel,
- rozhovorů o přečteném, popisu děje a vyjadřování vlastních názorů a pocitů,
- práce s knihou, ilustracemi, obrázky, piktogramy a dalšími symboly,
- rozšiřování slovní zásoby a podpory správného vyjadřování,
- jazykových her, rýmování, rytmizace, rozlišování hlásek a zvuků,
- dramatizace, převyprávění a tvoření vlastních příběhů,
- přirozeného seznamování s písmeny a psanou podobou jmen a známých slov,
- vytváření dostupného a podnětného prostředí s knihami a dětskou literaturou.

5.4.2. Matematická gramotnost

Matematickou gramotnost rozvíjíme prostřednictvím praktických zkušeností, manipulace, pozorování, experimentování a řešení situací, které děti běžně zažívají.

Podporujeme zejména:

- vytváření představ o množství a počtu,
- porovnávání, přiřazování, třídění a uspořádávání předmětů,
- rozpoznávání a pojmenovávání tvarů,
- orientaci v prostoru a používání pojmů vyjadřujících polohu a směr,
- vnímání velikosti, délky, hmotnosti, objemu a času,
- hledání pravidelností, vztahů a jednoduchých posloupností,
- rozvoj logického myšlení a hledání různých možností řešení,
- využívání matematických představ při hrách, stavění, tvoření, pobytu venku i běžných činnostech.

5.4.3. Interdisciplinární propojení (kombinace obou oblastí)

Čtenářská a matematická gramotnost se v předškolním vzdělávání přirozeně prolínají a zároveň se propojují s dalšími oblastmi rozvoje dítěte.

Děti je využívají například při práci s obrázkovým postupem, orientaci podle jednoduchého plánu, společném vaření, námětových hrách, stavění, třídění přírodnin, plánování činností, vyprávění příběhů nebo řešení běžných problémových situací.

Úkolem učitelky je vytvářet takové podmínky a příležitosti, aby dítě mohlo získané zkušenosti využívat smysluplně, v souvislostech a především vlastní aktivitou.

Rozvoj gramotností proto nevnímáme jako samostatný „návěšák“, ale jako přirozenou součást hry, komunikace, poznávání a každodenního života dítěte v mateřské škole.

Gramotnosti rozvíjíme přirozeně v každodenních situacích. Děti pracují s obrázky, symboly i mluveným slovem a postupně porozumění přenášejí do praxe. K tomu využíváme vhodně zvolené vzdělávací strategie – hry, prožitky, otázky i objevování.

5.5. Pedagogické diagnostikování

Proces pedagogického diagnostikování

Pedagogické diagnostikování je přirozenou a systematickou součástí vzdělávacího procesu. Jeho cílem není dítě testovat ani porovnávat s ostatními, ale poznávat jeho individuální potřeby, možnosti, zájmy, silné stránky a pokroky a na jejich základě vhodně plánovat další vzdělávání.

Pedagogické diagnostikování probíhá průběžně v běžných situacích během celého dne.

Sběr informací

Pedagog využívá zejména:

- pozorování dítěte při spontánní hře, řízených i nepřímo řízených činnostech, pobytu venku a běžných denních situacích,
- rozhovor a přirozenou interakci s dítětem,
- analýzu činností a produktů dítěte – kresby, pracovní a tvořivé výstupy, stavby, řešení úkolů apod.,
- dětské portfolio, které zachycuje vývoj a pokrok dítěte v čase,
- záznamy pedagogického diagnostikování v aplikaci SprávaMŠ.

Vyhodnocování

Získané informace pedagog průběžně vyhodnocuje zejména s ohledem na:

- co dítě již zvládá a v čem se posouvá,
- jaké jsou jeho silné stránky a zájmy,
- v čem potřebuje podporu,
- jakým způsobem se učí a co jej motivuje,
- jaké podmínky a vzdělávací příležitosti mu mohou pomoci v dalším rozvoji.

Využití výsledků diagnostikování

Výsledky pedagogického diagnostikování jsou východiskem pro individualizaci vzdělávání. Pedagog podle nich upravuje vzdělávací nabídku, volí vhodné strategie, náročnost činností, míru podpory a podmínky tak, aby každé dítě mohlo postupovat podle svých možností a vlastního tempa.

Pedagogické diagnostikování tak tvoří přirozený cyklus:

pozorujeme dítě → zaznamenáváme jeho pokrok → vyhodnocujeme zjištění → plánujeme další podporu → sledujeme další vývoj.

Spolupráce s rodinou

Zjištění z pedagogického diagnostikování jsou rovněž podkladem pro komunikaci se zákonnými zástupci dítěte. Sdílíme především jeho pokroky, silné stránky a oblasti, ve kterých je vhodná další podpora. V případě potřeby jsou zjištění využita také při spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

5.6. Způsob zajištění individualizace ve vzdělávání dětí na základě jejich potřeb vzdělávání a zájmů

Individualizace vzdělávání je přirozenou součástí každodenní pedagogické práce. Vychází z respektu k jedinečnosti každého dítěte, jeho věku, schopnostem, zkušenostem, zájmům, aktuálním potřebám, tempu vývoje i způsobu zapojování do činností.

Pedagog při plánování a realizaci vzdělávání vychází z průběžného pedagogického diagnostikování a podle získaných poznatků přizpůsobuje vzdělávací nabídku tak, aby každé dítě mohlo zažívat úspěch, rozvíjet své silné stránky a současně získávat podporu v oblastech, ve kterých ji potřebuje.

Individualizaci zajišťujeme zejména tím, že:

- nabízíme dětem činnosti různé náročnosti a různého způsobu provedení,
- respektujeme individuální tempo dítěte a neposuzujeme jeho výkon ve srovnání s ostatními,
- umožňujeme dětem volbu činnosti, pomůcek, materiálů i způsobu řešení,
- střídáme individuální, skupinové a společné formy vzdělávání,
- vytváříme dostatek prostoru pro spontánní hru, vlastní iniciativu a samostatné objevování,
- reagujeme na aktuální zájmy, otázky a podněty dětí a využíváme je při plánování další vzdělávací nabídky,
- poskytujeme dítěti přiměřenou míru podpory a postupně ji s rostoucí samostatností omezujeme,
- podporujeme děti nadané i děti, které potřebují více času, opakování nebo individuální vedení,
- přizpůsobujeme prostředí třídy tak, aby bylo přehledné, bezpečné, podnětné a umožňovalo dětem samostatný výběr dostupných pomůcek a materiálů,
- využíváme běžné situace, hru, pobyt venku, praktické činnosti a prožitkové učení tak, aby dítě mohlo získávat zkušenosti způsobem, který odpovídá jeho možnostem.

Důležitou součástí individualizace je také **podpora autonomie dítěte**. Dítě dostává přiměřený prostor k rozhodování, vyjadřování vlastního názoru, volbě činnosti a postupnému přebírání odpovědnosti za své jednání.

Pedagog průběžně sleduje, zda zvolená vzdělávací nabídka odpovídá potřebám dítěte, a podle potřeby ji mění. Individualizace proto není jednorázovým opatřením, ale průběžným procesem, který navazuje na pedagogické diagnostikování, každodenní pozorování dítěte a spolupráci s rodinou.

6. Obsah vzdělávání

6.1. Charakteristika vzdělávacího obsahu

Vzdělávací obsah našeho školního vzdělávacího programu vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a je uspořádán do čtyř vzájemně propojených vzdělávacích oblastí:

- **Dítě a jeho tělo**
- **Dítě a jeho psychika**
- **Dítě, ten druhý a společnost**
- **Dítě a svět**

Jednotlivé oblasti se v každodenním vzdělávání přirozeně prolínají, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společný základ pro všestranný rozvoj dítěte. Vzdělávací obsah proto nečleníme do izolovaných „předmětů“, ale nabízíme jej dětem v přirozených souvislostech prostřednictvím hry, prožitku, objevování, praktických činností a každodenních situací.

Dítě a jeho tělo

Oblast podporuje zdravý tělesný a pohybový rozvoj dítěte, jeho tělesnou zdatnost, koordinaci, obratnost a praktické dovednosti. Dítě postupně poznává své tělo, jeho možnosti a potřeby, osvojuje si sebeobslužné a hygienické návyky a učí se pečovat o své zdraví a bezpečí.

Dostatek příležitostí poskytujeme zejména prostřednictvím pohybových aktivit, pobytu venku, smyslových a manipulačních činností, sebeobsluhy a dalších praktických zkušeností.

Dítě a jeho psychika

Oblast podporuje psychickou pohodu dítěte, jeho sebedůvěru, samostatnost a schopnost orientovat se ve vlastním prožívání. Rozvíjí jazyk a řeč, myšlení, paměť, pozornost, představivost, tvořivost a schopnost řešit přiměřené problémy.

Dítě dostává prostor vyjadřovat své potřeby, názory, zkušenosti a emoce, klást otázky, hledat odpovědi, rozhodovat se a postupně přebírat odpovědnost za své jednání.

Dítě, ten druhý a společnost

Oblast se zaměřuje na vztahy dítěte k ostatním dětem i dospělým, na komunikaci, spolupráci a začleňování do života skupiny.

Dítě se učí respektovat potřeby a hranice druhých, vyjadřovat vlastní názor, domlouvat se, spolupracovat, řešit běžné konflikty a přijímat pravidla společného soužití. Postupně poznává různé role, vztahy, tradice, kulturní hodnoty a rozmanitost společnosti.

Důležitou součástí je vytváření bezpečného a respektujícího prostředí, ve kterém dítě zažívá přijetí, sounáležitost a možnost aktivně se podílet na společném dění.

Dítě a svět

Oblast pomáhá dítěti poznávat a chápat prostředí, ve kterém žije. Zahrnuje svět přírody, společnosti, kultury i techniky.

Dítě si vytváří vztah k přírodě a svému okolí, všímá si změn a souvislostí, učí se orientovat v blízkém prostředí a získává zkušenosti s běžnými situacemi každodenního života.

Vedeme děti k ohleduplnému a odpovědnému chování, péči o prostředí, respektu k živým organismům a postupnému porozumění tomu, že jejich jednání může ovlivňovat svět kolem nich.

Propojování vzdělávacích oblastí

Vzdělávací oblasti nejsou realizovány odděleně. Jedna běžná činnost může současně rozvíjet dítě ve všech čtyřech oblastech.

Například při společném stavění děti manipulují s materiálem a rozvíjejí pohybové dovednosti, plánují a hledají řešení, komunikují a spolupracují s ostatními a zároveň poznávají vlastnosti předmětů a prostředí.

Podobně při pobytu na zahradě mohou děti současně rozvíjet pohybové schopnosti, pozorovat přírodu, komunikovat, spolupracovat, řešit problémy a získávat praktické zkušenosti.

Vzdělávací obsah proto realizujeme **integrovane a v souvislostech**, s ohledem na aktuální potřeby, zájmy, zkušenosti a možnosti dětí. Jednotlivé vzdělávací oblasti se promítají do integrovaných bloků našeho ŠVP a společně podporují rozvoj klíčových kompetencí, gramotností a očekávaných výsledků učení.

6.2. Uspořádání vzdělávacího obsahu

Práce se vzdělávacím obsahem a plánování na třídě

Vzdělávací obsah ŠVP je uspořádán do dvou integrovaných bloků, které vycházejí z koncepce školy a vzdělávacího obsahu RVP PV. Integrované bloky představují široký rámec, ze kterého učitelky vycházejí při plánování vzdělávání v jednotlivých třídách.

Plánování na úrovni třídy je **pružné a otevřené**. Vychází z věku, individuálních potřeb, možností, zkušeností a zájmů dětí, z aktuálního dění ve třídě i z podnětů, které přináší okolní prostředí a život školy.

Učitelky společně:

- pozorují děti a vycházejí z pedagogického diagnostikování,
- volí témata a vzdělávací nabídku, které jsou pro děti smysluplné a aktuální,
- propojují vzdělávací nabídku s integrovanými bloky, klíčovými kompetencemi, základními gramotnostmi a očekávanými výsledky učení,
- připravují pestré příležitosti ke hře, objevování, spolupráci, tvoření a praktickému učení,
- zapojují děti do plánování a průběhu činností,
- průběžně sledují jejich zájem, pokrok a potřeby a podle toho vzdělávací nabídku upravují,
- společně reflektují průběh vzdělávání a využívají zjištění při dalším plánování.

Témata ani jejich délka nejsou předem pevně stanovena. Mohou trvat kratší i delší dobu podle toho, jak se vyvíjí zájem dětí, jaké vzdělávací příležitosti téma nabízí a jaké potřeby se v dané třídě aktuálně objevují.

Plánování proto chápeme jako průběžný proces, ve kterém se vzájemně propojují pozorování dítěte, pedagogické diagnostikování, vzdělávací nabídka a následná reflexe.

Co je společné všem třídám

Jednotlivé třídy mohou vzdělávací obsah naplňovat rozdílným způsobem. Společným rámcem celé mateřské školy jsou:

- hodnoty, filozofie a cíle školy,
- integrované bloky,
- klíčové kompetence a základní gramotnosti,
- očekávané výsledky učení,
- vzdělávací strategie,
- principy individualizace a pedagogického diagnostikování,
- způsob evaluace vzdělávacího procesu.

Konceptní charakteristika integrovaných bloků

Vzdělávací obsah ŠVP je uspořádán do dvou široce pojatých integrovaných bloků, které navazují na motivační název „**Když barvičky čarují, barevný rok malují**“.

Oba bloky zahrnují všechny čtyři vzdělávací oblasti RVP PV a nejsou chápány jako oddělené nebo časově uzavřené celky. V průběhu školního roku se přirozeně prolínají a učitelky z nich vycházejí podle aktuálních potřeb, zájmů, zkušeností a možností dětí.

První integrovaný blok

První integrovaný blok vychází především z dítěte samotného a z jeho nejbližšího světa. Zaměřuje se na poznávání vlastního těla, potřeb a emocí, rozvoj samostatnosti, komunikace, vztahů, sebeobsluhy a orientace v prostředí mateřské školy a jejího okolí.

Dítě se postupně učí bezpečně fungovat ve skupině, navazovat vztahy, přijímat různé sociální role, spolupracovat, respektovat pravidla a vyjadřovat své potřeby, názory a prožitky. Současně rozvíjí pohybové, jazykové, čtenářské, matematické, tvořivé a praktické dovednosti.

Významnou součástí bloku je podpora adaptace, pocitu bezpečí a jistoty, vytváření zdravého sebepojetí a postupné osamostatňování dítěte.

Těžištěm prvního bloku je tedy cesta dítěte od poznávání sebe sama k bezpečnému a aktivnímu fungování v nejbližším společenství.

Druhý integrovaný blok

Druhý integrovaný blok rozšiřuje dětské poznávání směrem k přírodě, společnosti, kultuře, technice a širším souvislostem světa.

Vychází z přirozené zvědavosti dítěte a podporuje jeho potřebu ptát se, pozorovat, porovnávat, zkoumat, experimentovat a hledat vlastní řešení. Dítě získává zkušenosti s živou i neživou přírodou, změnami v prostředí, technickým světem, bezpečným chováním, udržitelností a odpovědným přístupem k okolí.

Současně se učí spolupracovat, ovlivňovat průběh společných činností, hledat kompromisy, řešit nové situace a respektovat rozmanitost lidí. Poznává tradice, kulturu, místo a zemi, ve které žije, a rozvíjí tvořivost prostřednictvím práce s různými materiály, nástroji a technologiemi.

Těžištěm druhého bloku je tedy aktivní objevování světa, hledání souvislostí, samostatné řešení situací a postupné porozumění tomu, že dítě může svět kolem sebe poznávat, ovlivňovat a odpovědně spoluutvářet.

Vzájemné propojení bloků

První blok vytváří základ v podobě pocitu bezpečí, samostatnosti, vztahů, komunikace a poznávání sebe sama. Druhý na tento základ navazuje a rozšiřuje jej směrem k objevování širšího světa, jeho vztahů, pravidel a souvislostí.

Nejde však o dvě oddělené etapy. Oba bloky se vzájemně doplňují a prolínají podle konkrétní situace ve třídě a aktuálních potřeb dětí.

6.2.1. Já a můj velký svět

Hlavní smysl a účel

Integrovaný blok je zaměřen na adaptaci dětí na nové nebo změněné prostředí, nové situace a sociální role, zejména na přechod dětí mezi třídami a přípravu dětí na vstup do základní školy. Podporuje vytváření pocitu bezpečí, jistoty a důvěry dítěte ve školní prostředí, v dospělé i ve vrstevníky. Velký důraz je kladen také na rozvoj komunikace, sebeobsluhu, chápání sebe jako součást společnosti. Rozvíjí se hodnoty jako je respekt, spolupráce.

Dítě a jeho tělo	
Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
tělo, smysly, biologické potřeby	• Zachovává správné držení těla • Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce • Naplňuje své biologické potřeby
pohyb, hrubá a jemná motorika	• Koordinuje pohyby těla, ruky, oka • Zvládá základní pohybové dovednosti • Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel • Zvládá základy grafomotoriky
praktický život	• Zvládá sebeobsluhu • Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem
fyzická zdatnost	• Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost
ochrana zdraví	• Má svoje základní hygienické návyky • Rozlišuje, co mu prospívá a co mu škodí

Dítě a svět	
Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
poznávání světa a přírody	• Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v MŠ i širším prostředí-okolí mateřské školy
životní prostředí a jeho ochrana	• Udržuje pořádek v blízkém prostředí • Respektuje různé formy života
bezpečné chování	• Rozpozná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout • Reaguje na bezpečnostní pokyn dospělých v rizikových situacích

Dítě a jeho psychika	
Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
sebepojetí, autonomie a emoce	• Orientuje se v základních emocích a pocitech • Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory • Navazuje a rozvíjí citové vazby
myšlenkové operace a procesy	• Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře • Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či příběhu • Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat • Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie

představivost, fantazie, tvořivost	• Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie
jazyk a řeč	• Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty • Vypráví jednoduchý děj • Zapamatuje si krátké texty a dokáže je produkovat • Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí • Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči
předčtenářské dovednosti	• Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj • Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu • Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními
předmatematické dovednosti	• Sestavuje prostorové objekty podle předlohy • Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností • Porovnává kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů • Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají • Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy

Dítě, ten druhý a společnost	
Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
adaptace v novém prostředí	• Přijímá různé sociální role • Navazuje a udržuje dětská přátelství • Začlení se do skupiny
základy etiky a morální hodnoty	• Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu • Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých • Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití
svět lidí a kultury	• Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými • Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu • Spolupodílí se na udržování regionálních tradic
základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování	• Zachytí autenticky své představy a prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami • Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech • Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností

6.2.2. Já a můj malý svět

Hlavní smysl a účel

Integrovaný blok je zaměřen na poznávání světa prostřednictvím zkoumání, bádání, objevování a prožitkového učení. Vychází z přirozené dětské zvědavosti, potřeby ptát se, zkoušet, experimentovat a hledat vlastní cesty k porozumění okolnímu světu. Zároveň rozvíjí spolupráci a kooperaci dětí při společných činnostech a projektech. Děti se učí domlouvat, rozdělovat si role, respektovat názory druhých a společně směřovat k naplnění stanoveného cíle. Tím jsou přirozeně rozvíjeny sociální a komunikační kompetence. Podporuje vytváření a prožívání rituálů, dodržování tradic a seznamování dětí s významnými svátky v průběhu roku, jejichž smysl a význam děti společně objevují a vztahují k vlastnímu životu. Součástí bloku je také rozvoj demokratických hodnot, vedení dětí k vyjadřování vlastního názoru, k respektování názoru druhých a k pochopení toho, že každý má právo podílet se na společném rozhodování.

Dítě a jeho tělo

Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
tělo, smysly, biologické potřeby	Rozlišuje pomocí všech smyslů
pohyb, hrubá a jemná motorika	- Vyhledává příležitosti k pohybu - Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou - Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost - Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu
praktický život	Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami
fyzická zdatnost	Překonává fyzické překážky
ochrana zdraví	Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky

Dítě a svět

Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
poznávání světa a přírody	- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy - Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi - Porovnává charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody - Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi
životní prostředí a jeho ochrana	- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy - Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim - Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit - Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí
bezpečné chování	- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání - Zná způsoby ochrany při nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami

Dítě a jeho psychika	
Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
sebepojetí, autonomie a emoce	• Vyrovnává se s neúspěchem • Přijímá a vyjadřuje pozitivní hodnocení • Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám
myšlenkové operace a procesy	• Ověřuje správnost řešení • Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech • Vyhledává společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi • Pracuje s jednou i více podmínkami v zadání • Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů
představivost, fantazie, tvořivost	• Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií
jazyk a řeč	• Rozpozná rým, rytmičuje • Rozlišuje český jazyk od jiných jazyků • Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno • Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově • Formuluje instrukce a předá je ostatním
předčtenářské dovednosti	• Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci • Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav • Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec
předmatematické dovednosti	• Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování • Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času • Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění • Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozlišuje rovinné a prostorové útvary

Dítě, ten druhý a společnost	
Tematická oblast	Očekávané výsledky učení
adaptace v novém prostředí	• Ovlivňuje směřování společné činnosti • Poradí si v nové situaci
základy etiky a morální hodnoty	• Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi • Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou
svět lidí a kultury	• Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou • Pojmenuje místo a zemi, ve které žije
základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování	• Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin • Používá reálné nástroje a nářadí při rukodělných činnostech

6.3. Další plány a projekty

6.3.1. Školní akce

Školní akce jsou přirozenou součástí vzdělávání a vhodně doplňují každodenní vzdělávací nabídku mateřské školy. Přinášejí dětem nové zážitky, podněty a příležitosti k učení v reálných a pro ně atraktivních situacích.

Prostřednictvím společných akcí podporujeme zejména:

- prožitkové a situační učení,
- spolupráci, komunikaci a vzájemnou pomoc,
- samostatnost a aktivní zapojení dětí,
- tvořivost, fantazii a radost z objevování,
- orientaci v tradicích, svátcích a společenském dění,
- vztah k přírodě, místu, ve kterém děti žijí, a širšímu okolí,
- zdravé sebevědomí a možnost prezentovat vlastní dovednosti,
- společné zážitky, které posilují vztahy mezi dětmi a podporují příznivé klima školy.

Školní akce propojujeme s aktuálním vzdělávacím obsahem, integrovanými bloky, zájmy dětí a děním v průběhu roku. Jejich konkrétní podoba a termíny se mohou měnit podle aktuálních možností a potřeb školy.

Mezi tradiční a plánované akce patří například:

Halloween, Podzimníček, Mikulášská nadílka, Vánoční nadílka, karneval, Cesta za velikonočním zajíčkem, Čarodějnice, Cesta za pohádkou, Dinosauří stezka, Pirátská stezka, Den dětí, tematická a třídní fotografování a další příležitostné kulturní, sportovní, přírodovědné a zážitkové programy, zahradní slavnost.

6.3.2. Společné akce s rodiči

Spolupráci s rodinou vnímáme jako důležitou součást života mateřské školy. Společné akce vytvářejí prostor pro přirozené setkávání dětí, rodičů a zaměstnanců školy a podporují vzájemnou důvěru, otevřenou komunikaci a partnerské vztahy.

Cílem společných akcí je zejména:

- prohlubovat spolupráci mezi rodinou a mateřskou školou,
- umožnit rodičům nahlédnout do života školy a lépe poznat prostředí, ve kterém jejich dítě tráví část dne,
- vytvářet příležitosti ke společnému prožitku dítěte a rodiče,
- posilovat pocit bezpečí, sounáležitosti a důvěry dítěte,
- podporovat neformální komunikaci mezi rodiči a pedagogy,
- rozvíjet vztahy mezi rodinami jednotlivých dětí,
- udržovat tradice školy a vytvářet nové společné zážitky,
- budovat otevřené a přátelské společenství školy.

Mezi tradiční formy spolupráce a společná setkání patří například:

třídní schůzky a informační setkání, podzimní a vánoční tvořivé dílny, Martinské světlo, vánoční besídky a setkání, Den matek, Den otců, slavnostní rozloučení s předškoláky a další společné akce vznikající podle zájmu a aktuálních možností školy.

Nabídka akcí není uzavřená. V průběhu školního roku ji můžeme doplňovat nebo upravovat podle aktuálního dění, potřeb dětí a rodin, podnětů rodičů a možností mateřské školy.

6.3.3. Projekty

Projekty jsou přirozenou součástí vzdělávací nabídky mateřské školy. Umožňují dětem získávat zkušenosti prostřednictvím praktických činností, pohybu, spolupráce, objevování, experimentování a přímého prožitku. Přirozeně propojují jednotlivé vzdělávací oblasti, klíčové kompetence i základní gramotnosti.

Níže uvedené projekty představují **plánovanou a inspirativní nabídku školy**. Jejich konkrétní počet, obsah, rozsah i doba realizace se mohou v průběhu školního roku měnit podle aktuálních potřeb a zájmů dětí, možností školy, organizačních podmínek a dalších vzdělávacích příležitostí. Nabídka může být průběžně doplňována o další projekty nebo naopak upravena podle aktuální situace.

Zapojení jednotlivých tříd se přizpůsobuje věku, možnostem, potřebám a zájmům dětí.

Plavecký program

Plavecký program nabízí dětem možnost získávat zkušenosti s pohybem ve vodním prostředí, rozvíjet pohybové schopnosti a postupně si osvojovat zásady bezpečného chování ve vodě a v jejím okolí.

Prostřednictvím her a přiměřených pohybových aktivit podporuje koordinaci pohybů, rovnováhu, vytrvalost, odvahu a důvěru ve vlastní schopnosti. Dítě má možnost postupně překonávat případné obavy z vody a vytvářet si pozitivní vztah k pohybovým aktivitám.

Program podporuje zejména:

- rozvoj pohybových schopností a koordinace,
- orientaci a bezpečné chování ve vodním prostředí,
- fyzickou zdatnost a vytrvalost,
- samostatnost a sebedůvěru,
- respektování pokynů a pravidel,
- spolupráci a ohleduplnost vůči ostatním.

Činnosti mají převážně hravý charakter a probíhají pod odborným vedením. Sledujeme především individuální pokrok dítěte, jeho jistotu ve vodním prostředí, ochotu zapojovat se a schopnost respektovat pravidla bezpečného chování.

Pohybové aktivity v tělocvičně

Pohybové aktivity v tělocvičně rozšiřují možnosti pohybového rozvoje dětí a poskytují prostor pro činnosti, které nelze v plném rozsahu realizovat ve třídě.

Děti prostřednictvím pohybových her, cvičení a práce s různými pomůckami rozvíjejí obratnost, koordinaci, rovnováhu, sílu, rychlost a vytrvalost. Učí se orientovat v prostoru, bezpečně využívat náčiní a pomůcky, reagovat na pokyny a respektovat ostatní.

Aktivity podporují zejména:

- rozvoj základních pohybových dovedností,
- koordinaci pohybu a orientaci v prostoru,
- fyzickou zdatnost,
- bezpečné používání tělovýchovného náčiní,
- spolupráci a respektování pravidel,
- radost z pohybu a vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám.

Náročnost činností je přizpůsobována individuálním možnostem dětí.

Venkovní učebna – učíme se venku

Venkovní prostředí vnímáme jako přirozený prostor pro učení, poznávání a získávání skutečných zkušeností.

Venkovní učebna, školní zahrada a okolí mateřské školy umožňují dětem objevovat svět všemi smysly a přirozeně propojovat pohyb, poznávání, komunikaci, tvořivost i základní gramotnosti.

Děti pozorují přírodní jevy, rostliny a živočichy, pracují s přírodninami, třídí, porovnávají, měří, počítají, experimentují a společně hledají odpovědi na své otázky.

Projekt podporuje zejména:

- přímý kontakt s přírodou a poznávání jejích proměn,
- smyslové vnímání a pozorovací schopnosti,
- zvědavost, bádání a hledání souvislostí,
- pohyb v různorodém přírodním prostředí,
- rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti v reálných situacích,
- spolupráci a řešení praktických problémů,
- bezpečné zacházení s jednoduchými nástroji a pomůckami,
- vytváření odpovědného vztahu k přírodě a okolnímu prostředí.

Pedagog sleduje především způsob, jakým dítě objevuje, klade otázky, hledá řešení, spolupracuje a využívá získané zkušenosti.

Malí badatelé

Projekt podporuje přirozenou dětskou zvědavost a potřebu zjišťovat, jak věci fungují. Děti prostřednictvím jednoduchých pokusů, pozorování, manipulace s materiály a praktických úkolů formulují otázky, odhadují možné výsledky, ověřují své předpoklady a sdílejí svá zjištění.

Projekt může probíhat ve třídě, na školní zahradě i ve venkovní učebně a podle aktuálního zájmu dětí se může zaměřovat například na vodu, vzduch, světlo, barvy, půdu, rostliny, počasí, magnetismus nebo vlastnosti různých materiálů.

Podporuje zejména:

- zvědavost a aktivní poznávání,
- pozorování, porovnávání a třídění,
- hledání příčin, vztahů a souvislostí,
- formulování otázek a jednoduchých závěrů,
- spolupráci a společné řešení problémů,
- rozvoj slovní zásoby a schopnosti popsat vlastní zkušenost,
- matematickou gramotnost při měření, porovnávání a zaznamenávání,
- bezpečné a účelné používání pomůcek a nástrojů.

Obsah projektu není pevně stanoven. Vychází z otázek, podnětů a zájmů dětí a může se přirozeně prolínat s aktuálními tématy a integrovanými bloky.

Mezigenerační setkávání – spolupráce s DPS Podbořany

Projekt je zaměřen na pravidelná mezigenerační setkávání dětí mateřské školy a seniorů z DPS Podbořany. Setkání probíhají zpravidla jednou měsíčně a jejich obsah vychází z aktuálního období, tradic, témat, zájmů dětí a možností seniorů.

Společná setkání vytvářejí přirozený prostor pro navazování vztahů mezi generacemi, vzájemné sdílení zkušeností, komunikaci a společné prožívání. Děti se učí respektu, ohleduplnosti, trpělivosti a vnímání potřeb druhých. Seniori mají možnost aktivně se zapojovat do života školy a předávat dětem své zkušenosti, vzpomínky, dovednosti a znalosti.

Projekt podporuje zejména:

- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností,
- empatii, respekt a ohleduplnost,
- přirozené poznávání života různých generací,
- posilování vztahu k místní komunitě,
- předávání tradic, zkušeností a kulturních hodnot,
- společné tvoření, zpívání, vyprávění a hry,

- schopnost naslouchat, spolupracovat a sdílet společný prožitek.

Konkrétní obsah jednotlivých setkání vzniká pružně podle aktuálních témat, ročního období, svátků a podnětů dětí i seniorů.

6.4. EVVO

Environmentální vzdělávání je přirozenou součástí každodenního života mateřské školy a prolíná se celým vzdělávacím obsahem. Směřuje k vytváření pozitivního vztahu dítěte k přírodě, místu, ve kterém žije, a k postupnému porozumění vztahům mezi člověkem a životním prostředím.

Dětem poskytujeme dostatek příležitostí k přímému kontaktu s přírodou, pozorování jejích proměn, péči o rostliny, práci s přírodními materiály a získávání zkušeností v reálném prostředí.

Vedeme děti zejména k:

- všímavosti vůči přírodě a jejím změnám,
- respektu k živým organismům,
- pochopení jednoduchých vztahů a souvislostí v přírodě,
- šetrnému zacházení s přírodními zdroji,
- třídění odpadu a předcházení zbytečnému plýtvání,
- péči o školní zahradu a okolní prostředí,
- odpovědnému a bezpečnému chování v přírodě,
- uvědomování si, že vlastní jednání může prostředí ovlivňovat.

Environmentální vzdělávání realizujeme prostřednictvím každodenních činností, pobytu venku, práce na školní zahradě, vycházek, pozorování, experimentování, projektů a tematických dnů.

Využití školní zahrady a vyvýšených záhonů

Součástí dalšího rozvoje environmentálního vzdělávání je záměr vytvořit na školní zahradě vyvýšené záhony, které dětem nabídnou další prostor pro přímé pozorování, praktickou práci a dlouhodobou péči o rostliny.

Děti se budou podle svých možností podílet na přípravě záhonů, setí a sázení, zalévání, pozorování růstu, sklizni a následném využití vypěstovaných bylinek, zeleniny nebo dalších rostlin.

Práce na vyvýšených záhonech přirozeně podporuje:

- vytváření vztahu k přírodě a živým organismům,
- pracovní návyky, samostatnost a odpovědnost,
- trpělivost a schopnost pečovat o něco v delším časovém období,
- pozorování změn a přírodních procesů,
- matematickou gramotnost prostřednictvím počítání, porovnávání a měření,
- čtenářskou gramotnost při práci s obrázkovými návody, značkami a jednoduchými postupy,
- spolupráci a společné plánování.

Vyvýšené záhony budou přirozeně propojeny s venkovní učebnou, projektem Malí badatelé a dalšími tématy vycházejícími z aktuálního zájmu dětí.

Tematické dny a projekty EVVO

Do vzdělávací nabídky mohou být podle aktuálních možností zařazovány například:

Barevné listí, Podzimní příroda, Příroda živá a neživá, Den stromů, Den vody, Den Země, Život na naší zahradě, Od semínka k rostlině, Co se děje v kompostu, Chráníme naši planetu a další témata vznikající z aktuálních situací a zájmů dětí.

Také tematické dny a projekty EVVO představují **otevřenou a inspirativní nabídku**, nikoli pevně stanovený seznam povinných aktivit. Jejich počet, obsah a způsob realizace se mohou v jednotlivých školních letech měnit podle potřeb dětí, aktuálního dění, možností školy a podmínek prostředí.

EVVO nevnímáme jako oddělenou oblast nebo soubor jednorázových akcí, ale jako dlouhodobé vytváření postojů, návyků a vztahu dítěte k prostředí založené na vlastní zkušenosti, praktickém jednání a každodenním kontaktu s přírodou.

6.5. Minimálně preventivní program

Minimální preventivní program je přirozenou součástí vzdělávací práce mateřské školy. Je zaměřen především na podporu bezpečného prostředí, zdravých vztahů, duševní pohody dítěte a předcházení rizikovému chování.

Preventivní působení probíhá průběžně v každodenních situacích, při spontánních i připravených činnostech, hře, pobytu venku, společných akcích a při řešení běžných situací ve třídě. Obsah prevence je přizpůsobován věku, zkušenostem, potřebám a možnostem dětí.

Zaměřujeme se především na vytváření základních sociálních návyků, bezpečné chování, zdravý životní styl, respektující vztahy, ochranu osobních hranic a schopnost dítěte v případě potřeby vyhledat pomoc dospělého.

Realizace preventivních témat je průběžně zachycována v pedagogické dokumentaci školy podle aktuálního obsahu vzdělávání a situace ve třídě.

6.5.1. Základní charakteristika MPP

Cílem preventivního působení je zejména:

- vytvářet bezpečné, respektující a přijímající prostředí,
- rozvíjet sociální a emoční dovednosti dětí,
- podporovat zdravé sebevědomí a schopnost vyjádřit vlastní potřeby,
- vést děti k respektování osobních hranic svých i druhých,
- předcházet agresivnímu chování, ubližování, vylučování a dalším nežádoucím projevům,
- podporovat schopnost řešit běžné konflikty přiměřeným způsobem,
- učit děti rozeznávat některé rizikové situace a vhodně na ně reagovat,
- posilovat schopnost požádat o pomoc a obrátit se na důvěryhodného dospělého,
- podporovat zdravý životní styl a péči o vlastní zdraví,
- vytvářet základní návyky bezpečného chování v mateřské škole, venku, v dopravě i v přírodě.

6.5.2. Bezpečí dítěte a ochrana zdraví

Děti jsou přiměřeně svému věku vedeny k tomu, aby postupně rozpoznávaly běžná rizika a učily se bezpečně reagovat.

Podporujeme zejména:

- znalost základních pravidel bezpečného chování ve třídě, na zahradě a při pobytu mimo mateřskou školu,
- respektování bezpečnostních pokynů dospělých,
- schopnost rozpoznat některé nebezpečné situace,
- bezpečné používání hraček, pomůcek a běžných nástrojů,
- schopnost upozornit na úraz, bolest nebo nebezpečí,
- přivolání pomoci dospělého,
- osvojování hygienických a sebeobslužných návyků,
- bezpečné chování při pohybu na komunikacích a v dopravních prostředcích.

6.5.3. Osobní bezpečí a ochrana vlastních hranic

Děti vedeme k uvědomování si, že mají právo na pocit bezpečí, vlastní názor a osobní prostor.

Přiměřeně věku podporujeme schopnost dítěte:

- vyjádřit, že je mu určitá situace nebo chování nepříjemné,
- odmítnout jednání, které nechce nebo kterému nerozumí,
- požádat o pomoc důvěryhodného dospělého,
- nesdělovat neznámým lidem citlivé osobní informace,
- neodcházet bez vědomí rodiče nebo pedagoga s jinou osobou,

- chovat se obezřetně při kontaktu s neznámými lidmi,
- rozlišovat mezi bezpečnou a potenciálně rizikovou situací.

Důraz klademe na jednoduché a srozumitelné pravidlo:

Pokud je mi něco nepříjemné, necítím se bezpečně nebo si nevím rady, řeknu to dospělému, kterému důvěřuji.

6.5.4. Prevence nežádoucího chování a podpora vztahů

Významnou součástí prevence je vytváření zdravých vztahů mezi dětmi a předcházení projevům ubližování, agresivity a sociálního vylučování.

Děti vedeme k:

- respektování druhých a jejich odlišností,
- pojmenování vlastních emocí a potřeb,
- vnímání pocitů druhých,
- používání slov místo fyzického ubližování,
- vzájemné pomoci a spolupráci,
- domlouvání a hledání přiměřených řešení konfliktů,
- respektování společně vytvořených pravidel,
- schopnosti omluvit se, přijmout omluvu a napravit vzniklou situaci.

Pedagogové věnují pozornost vztahům ve skupině a na nevhodné projevy reagují včas a citlivě s ohledem na věk a potřeby dětí.

6.5.5. Sociální a emoční rozvoj

Preventivní působení úzce souvisí s podporou psychické pohody dítěte a jeho schopností orientovat se ve vlastních emocích a vztazích.

Podporujeme zejména:

- rozpoznávání a pojmenovávání emocí,
- přiměřené vyjadřování pocitů a potřeb,
- zvládání neúspěchu a přiměřené frustrace,
- zdravé sebevědomí a důvěru ve vlastní schopnosti,
- empatii a respekt k druhým,
- schopnost navazovat vztahy a spolupracovat,
- pocit sounáležitosti se skupinou.

6.5.6. Zdravý životní styl

Děti jsou vedeny k postupnému vytváření zdravých životních návyků.

Podporujeme zejména:

- dostatek přirozeného pohybu a pobytu venku,
- pestrou a vyváženou stravu,
- pitný režim,
- hygienické návyky a péči o tělo,
- střídání aktivity a odpočinku,
- respektování potřeby spánku a klidu,
- vnímání vlastních tělesných potřeb,
- pozitivní vztah k pohybu a zdravému způsobu života.

6.5.7. Bezpečné chování v přírodě a okolním prostředí

Prevence zahrnuje také bezpečné chování při pobytu venku a v přírodním prostředí.

Děti se učí:

- bezpečně se pohybovat v různém terénu,
- respektovat pokyny pedagoga při vycházkách a výletech,
- chovat se obezřetně v blízkosti vody a dalších rizikových míst,
- respektovat živé organismy,
- vnímat možná rizika při kontaktu se zvířaty a rostlinami,
- přizpůsobovat své chování počasí a podmínkám prostředí,
- chránit přírodu a pečovat o okolní prostředí.

6.5.8. Způsob realizace prevence

Preventivní témata nejsou realizována jako oddělený „předmět“, ale přirozeně se prolínají celým vzděláváním.

Využíváme zejména:

- spontánní i připravené činnosti,
- hru a námětové situace,
- pohádky, příběhy a práci s knihou,
- rozhovory a komunitní kruhy,
- dramatizaci a modelové situace,
- pohybové a kooperativní hry,
- řešení skutečných situací vznikajících mezi dětmi,
- pobyt venku, vycházky a výlety,
- projektové a tematické dny,
- spolupráci s Policií ČR, městskou policií, hasiči a dalšími partnery školy podle aktuálních možností.

Obsah preventivních aktivit vychází z aktuálních potřeb konkrétní skupiny dětí a může být průběžně upravován.

6.5.9. Role pedagoga

Pedagog je důležitým vzorem bezpečného a respektujícího chování. Vytváří podmínky, ve kterých se dítě může cítit přijímané, bezpečné a vyslyšené.

Pedagog zejména:

- vytváří příznivé sociální klima,
- sleduje vztahy a dění mezi dětmi,
- reaguje na projevy ubližování a rizikového chování,
- podporuje otevřenou a respektující komunikaci,
- pomáhá dětem při řešení konfliktů,
- respektuje individuální potřeby a hranice dítěte,
- vede děti k samostatnosti a odpovědnosti přiměřené jejich věku,
- spolupracuje s ostatními pedagogy, vedením školy a rodinou,
- v případě potřeby využívá spolupráce s odbornými pracovišti a dalšími institucemi.

6.5.10. Spolupráce s rodinou

Spolupráce se zákonnými zástupci je důležitou součástí preventivního působení školy. Je založena na vzájemné důvěře, otevřené komunikaci a společném zájmu o bezpečí a zdravý vývoj dítěte.

Spolupráce zahrnuje zejména:

- průběžné předávání důležitých informací,
- společné řešení případných problémových situací,
- sjednocování základních pravidel a postupů v zájmu dítěte,
- podporu bezpečnostních, hygienických a sociálních návyků,
- individuální konzultace podle potřeby.

V případě závažnějších nebo opakovaných obtíží škola postupuje ve spolupráci s rodinou a podle charakteru situace také s příslušnými odbornými pracovišti a institucemi.

6.5.11. Vyhodnocení preventivního působení

Účinnost preventivního působení je sledována průběžně v rámci každodenní pedagogické práce. Pedagogové vycházejí z pozorování dětí, vztahů ve skupině, řešených situací, komunikace s rodinou a reflexe realizovaných aktivit.

Získaná zjištění jsou využívána při dalším plánování vzdělávací nabídky a podle potřeby také k úpravě preventivních opatření.

Minimální preventivní program tak nevnímáme jako soubor jednorázových aktivit, ale jako **dlouhodobé a systematické vytváření bezpečného prostředí, zdravých vztahů a základů odpovědného chování dítěte.**

v mateřské škole představuje komplexní systém výchovně – vzdělávacích činností, jejichž cílem je vytvářet bezpečné, zdravé a podnětné prostředí pro dítě předškolního věku. Je přirozenou součástí vzdělávací práce a prolíná se všemi činnostmi během dne.

Plnění je průběžně zapisováno, a to minimálně jednou až dvakrát měsíčně formou záznamu v poznámkách v třídní knize, aby byla zajištěna jeho systematická evidence a návaznost realizovaných aktivit.

6.6. Logopedická prevence a podpora komunikačních dovedností

Podpora správného vývoje řeči a komunikačních schopností je přirozenou součástí každodenního vzdělávání v mateřské škole. Vytváříme podnětné komunikační prostředí, ve kterém mají děti dostatek příležitostí naslouchat, vyjadřovat své potřeby, názory, pocity a zážitky, rozvíjet slovní zásobu a získávat jistotu v komunikaci.

Mateřská škola v současné době zajišťuje především primární logopedickou prevenci a podporu přirozeného rozvoje řeči a komunikačních schopností dětí. Preventivní činnosti probíhají přirozeně v průběhu celého dne a jsou přizpůsobovány věku, individuálním možnostem a potřebám jednotlivých dětí.

Podpora řeči v každodenním vzdělávání

Rozvoj komunikačních schopností podporujeme zejména prostřednictvím:

rozhovorů, vyprávění a společného sdílení zážitků, čtení a vyprávění pohádek a příběhů, říkadel, básní, písní, rýmování a rytmyzace, sluchových a jazykových her, dechových a hlasových cvičení, her podporujících přirozenou pohyblivost mluvidel, napodobování zvuků a práce s hlasem, dramatizace a námětových her, rozvoje sluchového vnímání, pozornosti a paměti, rozvoje slovní zásoby, porozumění řeči a souvislého vyjadřování, rozvoje jemné motoriky, grafomotoriky a koordinace oko–ruka.

Pedagog je dítěti správným řečovým vzorem, komunikuje s ním srozumitelně, poskytuje mu dostatek prostoru a času k vlastnímu vyjádření a respektuje jeho individuální tempo řečového vývoje.

„Rozhýbeme jazýčky“

Součástí vzdělávací nabídky mohou být pravidelná setkání pod názvem „Rozhýbeme jazýčky“, která jsou zaměřena na podporu přirozeného rozvoje řeči a připravenosti mluvidel.

Tyto setkání mají výhradně preventivní a stimulační charakter. Nejsou zaměřeny na diagnostiku nebo nápravu vad řeči ani na cílené vyvozování konkrétních hlásek.

Sledování vývoje komunikačních schopností

Vývoj řeči a komunikace dítěte pedagogové průběžně sledují v rámci každodenního pozorování a pedagogického diagnostikování.

Všímají si zejména:

porozumění mluvené řeči, slovní zásoby, schopnosti dítěte vyjádřit své potřeby a myšlenky, srozumitelnosti řečového projevu, výslovnosti, tempa a plynulosti řeči, sluchového vnímání, schopnosti naslouchat a komunikovat s dětmi i dospělými.

Zjištěné skutečnosti jsou využívány především pro přizpůsobení vzdělávací nabídky a podporu dítěte.

Vymezení kompetencí školy

Pedagogové realizují logopedickou prevenci pouze v rozsahu svých odborných kompetencí. Bez odpovídajícího odborného vedení neprovádějí diagnostiku narušené komunikační schopnosti, cílenou reedukaci vad řeči ani vyvozování a nácvik konkrétních hlásek.

Odborná diagnostika a terapie narušené komunikační schopnosti náleží příslušným odborníkům a není nahrazována činností mateřské školy.

Pokud pedagog při průběžném sledování zaznamená výraznější nebo přetrvávající obtíže v řečovém vývoji dítěte, informuje zákonné zástupce a doporučí jim odbornou konzultaci.

Spolupráce s rodinou

Rodiče jsou podle potřeby informováni o vývoji komunikačních schopností svého dítěte. Pedagogové s nimi sdílejí svá pozorování a mohou doporučit přirozené způsoby podpory řeči v domácím prostředí, například společné čtení, vyprávění, rozhovory, říkadla, slovní a rytmické hry.

V případě potřeby doporučuje mateřská škola rodičům obrátit se na příslušného odborníka.

Odborná a metodická podpora

Mateřská škola usiluje o navázání spolupráce s odborníkem v oblasti logopedie, který by mohl poskytovat pedagogům metodickou podporu a napomáhat dalšímu rozvoji systému logopedické prevence ve škole.

Součástí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je také odborné proškolení zaměřené na podporu řečového vývoje, možnosti a hranice primární logopedické prevence, vhodné preventivní postupy a včasné rozpoznání obtíží vyžadujících odborné posouzení.

Cílem školy je vytvářet takové podmínky, aby děti měly dostatek kvalitních komunikačních podnětů, rozvíjely řeč přirozenou a hravou cestou a získávaly radost a jistotu při dorozumívání s ostatními.

7. Autoevaluace mateřské školy

7.1. Charakteristika autoevaluace

Autoevaluace je systematický proces vlastního hodnocení mateřské školy, který slouží ke sledování a postupnému zvyšování kvality vzdělávání, podmínek školy i jejího celkového fungování.

Vychází z koncepce školy, cílů ŠVP, požadavků RVP PV, každodenní pedagogické praxe a potřeb dětí, zaměstnanců i zákonných zástupců.

Autoevaluace je založena na třech základních principech:

- **celistvosti** – sleduje vzdělávací proces, podmínky vzdělávání, řízení školy, spolupráci, klima školy i výsledky vzdělávání,
- **pravidelnosti** – probíhá průběžně a v předem stanovených intervalech,
- **systematičnosti** – využívá stanovená kritéria, nástroje, odpovědnosti a způsob vyhodnocování.

Cílem není pouze zjišťovat aktuální stav, ale především získané informace využívat pro další rozvoj školy.

Autoevaluace směřuje zejména k tomu, aby:

- ověřovala naplňování filozofie, cílů a záměrů ŠVP,
- sledovala soulad ŠVP s RVP PV a jeho skutečnou realizaci,
- hodnotila kvalitu podmínek a průběhu vzdělávání,
- sledovala vhodnost používaných vzdělávacích strategií,
- posuzovala, zda vzdělávací nabídka odpovídá potřebám dětí,
- sledovala individuální pokrok dětí bez jejich vzájemného porovnávání,
- podporovala profesní rozvoj a sebereflexi zaměstnanců,
- poskytovala podklady pro plánování dalšího rozvoje školy,
- umožňovala včas přijímat opatření ke zkvalitnění práce školy.

Výsledky autoevaluace jsou využívány při úpravách ŠVP, plánování vzdělávání, dalším vzdělávání zaměstnanců, řízení školy i při stanovování dalších rozvojových priorit.

Na hodnocení školy se podle charakteru hodnocené oblasti podílejí zejména:

- ředitelka školy,
- pedagogičtí pracovníci,
- nepedagogičtí pracovníci,
- děti přiměřeně jejich věku a možnostem,
- zákonní zástupci,
- případně zřizovatel a další partneři školy.

Externí zpětnou vazbu poskytuje zejména Česká školní inspekce a další kontrolní nebo odborné orgány v rozsahu jejich působnosti.

7.2. Proces autoevaluace

Autoevaluaci chápeme jako průběžný cyklus:

sledování a sběr informací → vyhodnocení → pojmenování silných stránek a oblastí ke zlepšení → přijetí opatření → ověření jejich účinnosti.

Ředitelka školy koordinuje systém autoevaluace a stanovuje odpovědnost jednotlivých pracovníků. Pedagogové i další zaměstnanci se podle svých kompetencí podílejí na získávání podkladů, jejich vyhodnocování a následné realizaci přijatých opatření.

Při autoevaluaci využíváme zejména:

- pedagogické pozorování,

- hospitační a kontrolní činnost,
- analýzu pedagogické a provozní dokumentace,
- reflexi a sebereflexi pedagogů,
- společnou reflexi pedagogického týmu,
- rozhovory,
- dotazníková šetření,
- zpětnou vazbu zákonných zástupců,
- podněty dětí přiměřené jejich věku,
- pedagogické diagnostikování a sledování individuálního pokroku dětí,
- vyhodnocování vzdělávacích plánů, projektů a aktivit,
- výsledky kontrolní činnosti a externího hodnocení.

Konkrétní nástroje jsou voleny podle charakteru hodnocené oblasti tak, aby poskytovaly využitelné informace pro další práci školy.

7.3. Oblasti autoevaluace

Koncepce a školní vzdělávací program

Sledujeme zejména:

- zda jsou filozofie, vize a cíle školy srozumitelné a skutečně naplňované,
- zda ŠVP odpovídá požadavkům RVP PV,
- zda vzdělávací obsah odpovídá potřebám a podmínkám školy,
- zda integrované bloky vytvářejí dostatečně otevřený rámec pro plánování ve třídách,
- zda vzdělávací strategie podporují rozvoj klíčových kompetencí, gramotností a očekávaných výsledků učení,
- zda je ŠVP využíván jako živý dokument a podle potřeby aktualizován.

Nástroje: analýza ŠVP a třídního plánování, pedagogické porady, reflexe pedagogů, hospitace, výsledky autoevaluace a externího hodnocení.

Odpovědnost: ředitelka školy, pedagogický tým.

Četnost: průběžně, souhrnně zpravidla jednou ročně a při aktualizaci ŠVP.

Podmínky vzdělávání

Materiální a prostorové podmínky

Sledujeme, zda:

- prostředí školy je bezpečné, funkční, estetické a podnětné,
- uspořádání prostoru podporuje samostatnost, pohyb, hru a spolupráci dětí,
- pomůcky a materiály jsou přiměřené věku a potřebám dětí,
- děti mají podle možností volný přístup k vhodným pomůckám a materiálům,
- vybavení školy je účelně využíváno a podle potřeby obnovováno,
- školní zahrada a venkovní prostředí podporují pohyb, objevování a praktické učení.

Nástroje: pozorování, kontrolní činnost, analýza vybavení, BOZP, podněty zaměstnanců a dětí.

Odpovědnost: ředitelka školy, zaměstnanci podle svých kompetencí.

Četnost: průběžně, souhrnně minimálně jednou ročně.

Personální podmínky

Sledujeme zejména:

- odbornou kvalifikovanost a profesní rozvoj zaměstnanců,
- spolupráci pedagogického týmu,
- sdílení zkušeností a vzájemnou podporu,
- využívání dalšího vzdělávání v praxi,
- schopnost pedagogů reflektovat vlastní práci,
- funkčnost organizace práce a rozdělení kompetencí.

Nástroje: hospitace, rozhovory, sebereflexe, pedagogické porady, plány DVPP, kontrolní činnost.

Odpovědnost: ředitelka školy, pedagogičtí pracovníci.

Četnost: průběžně, podle hospitačního a kontrolního plánu a souhrnně jednou ročně.

Psychosociální podmínky

Sledujeme zejména:

- pocit bezpečí a pohody dětí,
- respektující vztahy mezi dětmi a dospělými,
- kvalitu vztahů mezi dětmi,
- způsob komunikace zaměstnanců s dětmi a rodiči,
- podporu samostatnosti a autonomie dítěte,
- respektování individuálních potřeb dětí,
- celkové klima školy a jednotlivých tříd.

Nástroje: pozorování, hospitace, rozhovory, zpětná vazba dětí, rodičů a zaměstnanců, dotazníky.

Odpovědnost: ředitelka školy, pedagogové.

Četnost: průběžně a podle potřeby, souhrnné hodnocení zpravidla jednou ročně.

Průběh vzdělávání

Sledujeme, zda vzdělávání:

- vychází z potřeb, zájmů, zkušeností a možností dětí,
- respektuje individualitu a vlastní tempo dítěte,
- poskytuje dostatek prostoru pro spontánní hru,
- využívá prožitkové, situační, kooperativní a další vhodné vzdělávací strategie,
- podporuje aktivitu, samostatnost, tvořivost a objevování,
- propojuje jednotlivé vzdělávací oblasti v přirozených souvislostech,
- vytváří příležitosti k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností,
- pružně reaguje na aktuální situaci ve třídě,
- vede děti k reflexi vlastních zkušeností přiměřeně jejich věku.

Nástroje: hospitace, pozorování, reflexe učitelek, pedagogické porady, analýza třídního plánování a pedagogické dokumentace.

Odpovědnost: ředitelka školy, pedagogové.

Četnost: průběžně, dle hospitačního plánu a při společné reflexi pedagogického týmu.

Výsledky vzdělávání dětí

Výsledky vzdělávání hodnotíme především ve vztahu k **individuálnímu pokroku dítěte**. Děti mezi sebou neporovnáváme a výsledky nevnímáme jako jednotný výkon, kterého musí všechny děti dosáhnout ve stejném čase.

Sledujeme zejména:

- pokrok dítěte v jednotlivých oblastech jeho rozvoje,

- rozvoj samostatnosti a schopnosti spolupracovat,
- rozvoj komunikace, myšlení, tvořivosti a praktických dovedností,
- postupný rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností,
- využívání získaných zkušeností v nových situacích,
- oblasti, ve kterých dítě potřebuje další podporu.

Podkladem je především průběžné pedagogické diagnostikování, pozorování dítěte, jeho portfolio, rozhovor, analýza činností a spolupráce pedagogů a rodiny.

Získaná zjištění slouží především k plánování další vzdělávací nabídky a individualizaci vzdělávání.

Řízení školy a profesní spolupráce

Sledujeme zejména:

- naplňování koncepce a stanovených priorit školy,
- funkčnost organizačního a informačního systému,
- rozdělení kompetencí a odpovědností,
- kvalitu komunikace a spolupráce zaměstnanců,
- podporu profesního rozvoje,
- účinnost kontrolní a hospitační činnosti,
- využívání zjištění z hodnocení při dalším řízení školy.

Nástroje: kontrolní a hospitační činnost, pedagogické a provozní porady, rozhovory, sebereflexe vedení, hodnocení zaměstnanců, analýza dokumentace.

Odpovědnost: ředitelka školy.

Četnost: průběžně, souhrnně jednou ročně.

Spolupráce s rodinou a partnery školy

Sledujeme zejména:

- kvalitu komunikace se zákonnými zástupci,
- dostupnost a srozumitelnost poskytovaných informací,
- možnost rodičů vyjadřovat podněty a potřeby,
- kvalitu společných akcí a dalších forem spolupráce,
- spolupráci školy s odbornými pracovišti, zřizovatelem a dalšími partnery,
- přínos spolupráce pro vzdělávání a život školy.

Nástroje: rozhovory, dotazníky, podněty rodičů, hodnocení akcí, zpětná vazba partnerů.

Odpovědnost: ředitelka školy, pedagogové podle charakteru spolupráce.

Četnost: průběžně, souhrnně zpravidla jednou ročně.

7.4. Sebereflexe pedagogických pracovníků

Sebereflexe je přirozenou součástí profesní práce pedagoga. Učitelka průběžně přemýšlí o průběhu vzdělávání, reakcích dětí, vhodnosti zvolených strategií a o tom, co je potřeba v další práci zachovat, změnit nebo rozvíjet.

Pedagog si klade zejména otázky:

- Co děti zaujalo a proč?
- Jak se jednotlivé děti zapojovaly?
- Odpovídala nabídka jejich potřebám a možnostem?
- Měly děti dostatek prostoru pro vlastní aktivitu, hru a rozhodování?
- Co se podařilo?

- Co bych příště změnila?
- Jak mohu získané poznatky využít při dalším plánování?

Sebereflexe není zaměřena pouze na výsledek činnosti, ale především na kvalitu vzdělávacího procesu a jeho přínos pro děti.

7.5. Vyhodnocování a využití výsledků autoevaluace

Výsledky jednotlivých forem hodnocení jsou průběžně sdíleny a vyhodnocovány podle jejich charakteru na pedagogických a provozních poradách, při individuálních rozhovorech nebo v rámci vedení školy.

Na základě zjištění:

- pojmenováváme silné stránky školy,
- stanovujeme oblasti, které je potřeba dále rozvíjet,
- přijímáme konkrétní opatření,
- upravujeme podmínky nebo organizaci vzdělávání,
- plánujeme další vzdělávání zaměstnanců,
- podle potřeby upravujeme ŠVP a další školní dokumentaci,
- ověřujeme účinnost přijatých opatření.

Při vyhodnocování využíváme také relevantní závěry externího hodnocení, zejména České školní inspekce. Výsledky autoevaluace a externího hodnocení tak společně poskytují podklady pro další rozvoj mateřské školy.

Autoevaluace není vnímána jako formální kontrola, ale jako **nástroj společného učení, reflexe a dlouhodobého zkvalitňování práce školy**.